

Colofon

Titel: Jubileumboek stichting LAMP

Uitgave: Stichting LAMP 2024; <https://stichtinglampnl.wordpress.com>

Auteur: Sjikke Mulder

Vormgeving: Martina van Galen

Oplage: 100

Drukwerk: Chris Russell

StichtingLamp

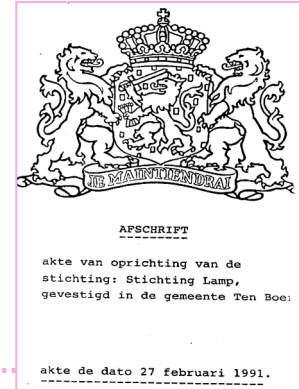

Wat wil ik worden. Filmster in
Bollywood of arts om zieke men-
sen te helpen? Kinderen hebben
altijd dromen. Wij kunnen ze
helpen om naar school te gaan.
Helpt u mee?

30
jaar
stichting
LAMP

Tijdlijn stichting LAMP

- 1991** Oprichting stichting LAMP .....
- 1991 Bert Niemarkt organiseert zijn eerste sponsorloop voor LAMP en doet dat 10 jaar lang
- 1991** De Shonalischool in Solemanpur (Bangladesh) start met 100 leerlingen en 4 leerkrachten .....
-
- 1992 LAMP ondersteunt projecten in Kotchandpur en Solemanpur (Bangladesh) en in Santoshpur (India)
- 1997 Bezoek aan projecten aan Bangladesh
- 2000 Projecten in Malawi starten: steun aan blindenbibliotheek, straatkinderen en Aids-voorlichting. Ook is een aantal studiebeurzen uitgereikt aan weeskinderen
- 2000 Op 9 april overlijdt Leny Achterhof, bestuurslid van het eerste uur. Zij laat LAMP een aanzienlijk legaat na
- 2001 Projecten Papua-Nieuw-Guinea starten: leermiddelen technische school en materiaal voor ziekenhuis in Manokwari en badhuis in Asai
- 2002 Prakash en Margaret nemen afscheid van LAMP en verhuizen naar Schotland. De P.C. Das-Scholarships worden ingesteld
- 2003** De heer Das krijgt op 12 mei een koninklijke onderscheiding uit handen van burgemeester Pot van Ten Boer.....

- 2003 Projectbezoek aan Bangladesh en India, start project in Chinakuri (India)
- 2004 De Junior Highschool in Kotchandpur (Bangladesh) gaat van start
- 2006 Projectbezoek aan Bangladesh en India
- 2008** Stichting LAMP krijgt de ANBI-status.....
- 2011** Praclox wordt langjarige sponsor van LAMP.....
- 2012 Projectbezoek aan Bangladesh en India
- 2012 De Max Primary School in Aungkur (Bangladesh) wordt opgeleverd
- 2012 Start projecten in Peru: ondersteuning stichting Añañau en studiebeurzen
- 2014** De eerste LAMP Classic wordt verreden.
Dit wordt een jaarlijks evenement tot 2020.....
- 2014** Start projecten in Roemenië: bouw van een
huiswerkverblijf in Tichendeal en studiebeurzen .....
- 2015 De kliniek voor Health and Eye Care in Santoshpur (India) is gerealiseerd
- 2018 Start van de wijnactie, die jaarlijks ongeveer € 1.000 oplevert (inmiddels gestopt)
- 2020 Ondersteuning Coronamaatregelen in de projecten in Bangladesh, Indonesië, India, Malawi en Peru
- 2024 Projectbezoek aan Bangladesh

	Pagina
Tijdslijn	4
Voorwoord	7
Inleiding	9
H1. LAMP gaat van start	
Interview met Mac	10
Interview met Bert	22
Interview met Kim	34
Interview met Luit	40
Interview met Solke	44
H2. LAMP breidt uit	
Interview met Erik	52
Interview met Frank	58
H3. Deelnemers aan het woord	
Een persoonlijk verhaal van Lizveth	64
Een persoonlijk verhaal van Mostak	66
H4. De toekomst van LAMP	
Interview met het huidige bestuur	68
Dankwoord	74
Bijlage 1: Bestuursleden door de jaren heen	75
Bijlage 2: Overzicht van projecten	76
Bijlage 3: Reisverslag Bangladesh	82

Over kleine daden en grote dromen

Voor u ligt het jubileumboek ter ere van het dertigjarige bestaan van stichting LAMP. Het is geschreven voor de geïnteresseerde lezer met een brede blik op de wereld. In de afgelopen drie decennia heeft de stichting verschillende projecten opgestart of er een bijdrage aan geleverd.

Dit voorwoord is geschreven aan de vooravond van een reis naar Bangladesh. Het bestuur gaat op bezoek bij de projecten aldaar. Dat is niet toevallig; het was namelijk de connectie met Bangladesh waardoor stichting LAMP het levenslicht zag. Wij zijn dokter Das dan ook bijzonder erkentelijk voor zijn initiatief om de stichting op te richten.

Het doel van de stichting is 30 jaar later nog springlevend: een positieve bijdrage willen leveren aan verandering in de wereld. Hoe makkelijk is het om te denken dat een actie van een enkeling geen verschil maakt in het geheel der dingen om ons heen. Maar gedurende het bestaan van de stichting hebben we gezien hoe een kleine daad een grote droom mogelijk maakt.

Hoewel stichting LAMP een bescheiden stichting is - de stichting heeft geen bezoldigde medewerkers in dienst, alles gaat op basis van vrijwilligheid - toch hebben haar projecten veel impact. Van studiebeurzen tot gezondheidszorg, van Bangladesh tot Peru. We hebben direct verschil mogen maken in de levens van honderden, samen met onze donateurs en sponsors. In het bijzonder vermelden we hier *Praclox*, *Sweet Fruits* en *Ictus*. Met hun steun is het mogelijk gebleken om de droom van studenten te realiseren en onze projecten tot een succes te maken.

Het indirecte effect is zichtbaar in gemeenschappen. Als het rimpel effect van een kei in water komt er een golf in beweging. Een beweging die gezinnen in staat stelt aan de spiraal van armoede te ontsnappen en te zorgen voor een betere toekomst voor komende generaties. Dat is onze missie en visie. Het huidige bestuur ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Tenslotte heel veel dank aan de auteur Sjikke Mulder die belangeloos en vrijwillig vele uren heeft besteed aan het houden van interviews en aan de totstandkoming van dit jubileumboek. Dankzij haar inzet kan ik u met genoegen uitnodigen om verder te lezen over kleine daden en grote dromen.

Robert Runia
secretaris stichting LAMP

***"Wij zijn deel van de aarde en de aarde is deel van onszelf,
de bloem onze zuster, het paard onze broeder,
de lucht onze adem, het water ons bloed."***

Rutger Kopland

(naar een toespraak van een Indianen Chief in Seattle in 1854)

In 2001 haalde Mac bij zijn officiële afscheid van LAMP deze woorden aan.

In dit boek over 30 jaar stichting LAMP mogen de persoonlijke verhalen niet ontbreken. Sterker nog: zij vormen het hart van het boek. Want stichting LAMP zou niet hebben bestaan zonder de persoonlijke inzet van de mensen, die in het boek aan het woord komen. Zoals bijvoorbeeld Prakash Das, die vertelt over zijn droom als klein jongetje in Bangladesh, of Bert Niemarkt, die tien jaar lang sponsoracties voor LAMP organiseerde. We hebben mensen geïnterviewd die allemaal actief zijn (geweest) bij LAMP, als bestuurder, als vrijwilliger of als sponsor en we kregen van hen mooie verhalen. Wat opviel was de betrokkenheid van iedereen bij de stichting. Daarnaast zijn de projecten natuurlijk van belang. Want de stichting is opgericht om kleinschalige projecten in onderwijs en gezondheidszorg uit te voeren in minder ontwikkelde landen. Wat heeft de stichting al die jaren gedaan, in welke landen was de stichting actief en wat hebben de betrokkenen in het land zelf ervan gemerkt? Zoveel mogelijk komen de projecten terug in de verhalen van de geïnterviewden. Sommige projecten komen in meerdere verhalen terug. Ook vertellen Lizveth uit Peru en Mostak uit Bangladesh, twee deelnemers die een scholarship van stichting LAMP hebben gekregen, hun verhaal.

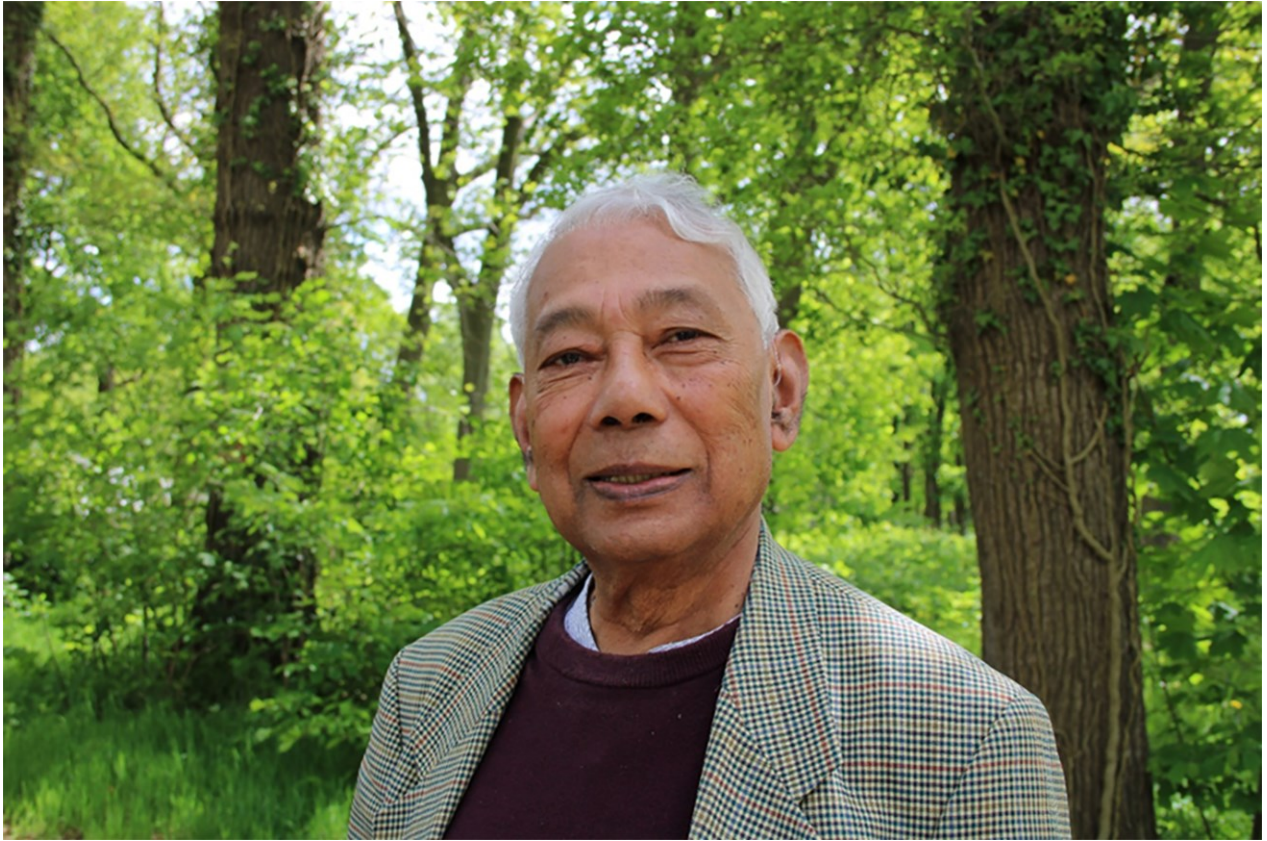
Leeswijzer

De interviews zijn verdeeld over drie hoofdstukken en volgen globaal de geschiedenis van de stichting. Hoofdstuk 1 gaat over de start van de stichting met het schoolproject in Bangladesh. Daarna volgt de periode van uitbreiding van onderwijs naar gezondheidszorg en naar meer landen (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 komen twee deelnemers aan het woord. En tenslotte een interview met drie van de huidige bestuursleden over de toekomst van LAMP (hoofdstuk 4).

In bijlage 1 worden alle bestuursleden door de jaren heen genoemd.

In bijlage 2 vindt u een overzicht van alle projecten vanaf 2014.

In bijlage 3 leest u het verslag van het projectbezoek aan Bangladesh in 2024.

Prakash Das (Mac)

- Leeftijd:** 85 jaar
Periode: 1991 - 2001
Functies: Initiatiefnemer, Voorzitter en Donateur (tot nu)

"LAMP is een klein fonds om vanuit het hart goed te doen..."

Het idee om een school te bouwen in Bangladesh, had ik al heel lang. Als kind had ik een droom...

Mijn droom

...Er was een kleine jongen, die te voet (later op de fiets) naar school ging. Onderweg dacht hij na over veel belangrijke zaken. Zo vroeg hij zich af hoe er een eind zou kunnen komen aan het geweld dat mannen tegen hun vrouw gebruiken. Hij dacht aan een onuitwisbaar voorval, waarbij een huilende vrouw tot in de verre omtrek te horen was. De moeder van de man smeekte de omstanders: "In 's hemelsnaam, wil iemand tussen beiden komen en hier een eind aan maken?" Wat had die vrouw misdaan? Het avondeten was niet op tijd klaar! Omdat er geen voedsel meer was, moest de vrouw wortels op gaan graven of om wat rijst bedelen. En blijktbaar was dit een reden om haar te mishandelen. De jongen bedacht dat een school voor kinderen en een aparte klas voor ongeletterde volwassenen een oplossing zou zijn. Die droom bleef hij jarenlang koesteren.

Ik ben geboren en getogen in Solemanpur, in het district Jessore. Destijds lag dat in India; sinds de onafhankelijkheidsoorlog (1971) ligt het in Bangladesh. Dagelijks liep ik 7 kilometer heen en terug van Solemanpur naar het

stadje Kotchandpur, naar de enige middelbare jongensschool. Deze school werd gesubsidieerd door de centrale regering en was afhankelijk van de resultaten van de leerlingen die bij de examens werden gehaald.

Onderweg van en naar school stimuleerden de kinderen elkaar om goede cijfers te halen bij het eindexamen om zo de school te helpen een hoog subsidiebedrag te krijgen. Mijn ouders heb-

ben beiden de lagere school bezocht, behoorden tot een van de hogere kasten en waren Hindoe. Door de oorlog moesten ze vluchten en kwamen ze terecht in Calcutta, West-Bengalen in India.

ONAFHANKELIJKHEID VAN BANGLADESH

Verdeeld Pakistan

Op 3 juli 1946 werd de Britse provincie Bengalen opgesplitst in Oost- en West-Bengalen. Op 15 augustus 1947 werden de onafhankelijke staten Pakistan en India gesticht. West-Bengalen hoorde bij India en de provincie Oost-Bengalen bij Pakistan. De laatstgenoemde provincie werd in 1955 omgedoopt tot Oost-Pakistan. Hoewel Oost-Pakistan dichter bevolkt was dan West-Pakistan, was de provincie nauwelijks vertegenwoordigd in de regering.

Onafhankelijkheid Bangladesh

Het Pakistaanse leger begon in maart 1971 een genocide in Oost-Pakistan (het huidige Bangladesh). Vervolgens verklaarde de Oost-Pakistaanse majoor Mujibur Rahman op 26 maart de onafhankelijkheid van Bangladesh. Dit leidde tot de Bevrijdingsoorlog van Bangladesh die meer dan een miljoen Bengalen het leven kostte en ongeveer vijf miljoen mensen, met name Hindoes, op de vlucht joeg naar West-Bengalen in India. Op de universiteit van Dhaka werd een enorm bloedbad aangericht door soldaten. Op 16 december 1971 gaf het Pakistaanse leger zich uiteindelijk over en werd Bangladesh onafhankelijk verklaard.

Vrij naar: www.geschiedenis.nl

Solemanpur ligt dicht bij de stad Jessore

Mijn vader adviseerde mij na mijn middelbare school om arts te worden en dat bracht mij ertoe om medicijnen te gaan studeren in Dhaka. Daarvoor moest je hoge eindexamencijfers hebben. Toen de eindexamenresultaten bekend werden in de landelijke krant, stond ik bij de 5 beste studenten.

Na mijn studie in Dhaka ging ik voor mijn specialisatie naar Schotland en ben daar gebleven.

Ik had nog steeds mijn droom. Op een tentoonstelling van de Scottish Church over hun missie in Oeganda heb ik een foto gezien van een rudimentaire primitieve school, met als bijschrift: *Mogelijk zit de volgende president tussen deze schoolkinderen...*

In Bangladesh gaan miljoenen kinderen van de basisschoolleeftijd helemaal niet naar school, maar werken de hele dag. Bovendien is het basisonderwijs vaak van gebrekkige kwaliteit en maakt twee derde van de basisschoolleerlingen op het platteland de school niet af.

Uit mijn droom ontstond het plan om een school te bouwen in mijn geboortedorp Solemanpur. Dat plan kwam een stukje dichterbij toen ik in 1977 met mijn gezin verhuisde naar Nederland, vanwege een nieuwe baan als adjunct-directeur bij de Bloedbank in Groningen. Ik kwam terecht in Ten Boer.

In Ten Boer was Hendrik Wester voor mij een grote bron van inspiratie. Hij leefde twee eeuwen geleden in de provincie Groningen en had een grote interesse in de scholing en opvoeding van kinderen.

Aanvankelijk was ik wat huiverig voor de omvang en de haalbaarheid van het schoolproject. Ik heb toen - als proef - eerst twee andere projecten gedaan. Samen met mijn familie in Calcutta hebben we in de periode van 1977 - 1982 studiebeurzen beschikbaar

Standbeeld van Hendrik Wester (1752 – 1821), onderwijzer en onderwijshervormer, bij het voormalig gemeentehuis in het dorp Ten Boer

gesteld voor jongens van onze oude high-school in Kotchandpur. Dit kreeg in de periode 1983 – 1988 een vervolg met studiebeurzen voor de Girls Highschool in Kotchandpur.

De twee studenten met de beste eindcijfers van het jaar kregen de studiebeurs. Ongeveer 20% van het geld was bijeengebracht door vrienden en kennissen in de VS, VK en andere delen van de wereld. Beide projecten zijn met succes afgerond en dat gaf ons enig vertrouwen.

Daarna ben ik gaan sparen voor mijn schoolproject en met ondersteuning en aanvullende giften van vrienden konden we in 1989 zeggen: we gaan een school oprichten in Bangladesh.

De naam van de school werd 'SHONALI', een Bengaals woord voor de gouden bloem van de mosterdplant en dat 'jeugd en liefde' symboliseert.

In 1990 werd begonnen met de bouw. Het ontwerp van de school kwam van de Groningse architect Chris Petrus. Hij stelde de bouwtekeningen gratis beschikbaar.

De organisatie Social Welfare Society in Kotchandpur was verantwoordelijk voor de realisatie van de bouw. Dorpswerklieden in Solemanpur, zoals timmerlui en metselaars, ofschoon ze te arm waren om een geldelijke bijdrage te leveren, boden aan om hun arbeid gratis te leveren. Dat heeft de bouwkosten enorm gedrukt.

1989: Folder van het
 Schoolfonds Bangladesh,
 de voorloper van stichting
 LAMP

ONDERWIJS IN BANGLADESH NOODZAAK!!!

Onderwijs aan de basis van de ontwikkeling in Solemanpur Bangladesh

- Waarom kleinschalige ontwikkelingshulp?
- Waarom Solemanpur, gemeente Kotchandpur-Jessore in Bangladesh?

Zoals we allen kunnen weten is Bangladesh één van de armste landen, zoniet het allerarmste land in de Derde Wereld.

Door de steeds weerkerende rampen, overstromingen en andere structurele problemen, wordt er iedere keer opnieuw een uiterste krachtsinspanning van de bevolking gevraagd, om te zorgen in leven te blijven en te voorzien in eigen levensbehoeften. Aan andere dingen komt men daardoor haast niet toe. Zo ook het onderwijs. Met name op het platteland hoeft men hier nauwelijks aan te denken.

En om dat onderwijs gaat het nu hier.

Wordt er door de grote hulporganisaties dan niets gedaan? Jazeker wel. Met veel moeite en doorzettingsvermogen zijn uiterst belangrijke projecten gerealiseerd.

Klein-schalige hulpverlening.

Toch is het zo, dat kleinschalige hulpacties/projecten direct bij de plaatselijke bevolking een grote rol spelen in het totale veld van het ontwikkelingswerk (zie programma Stichting Ned. Vrijwilligers). Vast en zeker is het, dat deze kleinschalige directe hulpprojecten relatief veel meer rendement opleveren dan de vele grootschalige hulpverleningen. Ook is er via de directe kleinschalige/hulpprojecten meer controle uit te oefenen en begeleiding te verkrijgen. Uiteraard in goed overleg met de direct betrokkenen (de bevolking) ter plaatse.

Beschrijving van het gebied

Solemanpur (Bangladesh) ligt ongeveer 350 kilometer ten noord-oosten van de grote stad Calcutta (India). Het ligt in een gebied, dat gelukkig geen hinder heeft van de steeds weerkerende overstromingen die vooral het zuiden -de delta- van Bangladesh regelmatig teisteren. Toch zijn de leef en economische omstandigheden, weinig beter dan in het gebied van de overstromingen.

Solemanpur maakt deel uit van de gemeente Kotchandpur en ligt in het gebied Jessore, aan de "Bhairab", een zijrivier van de grote "Ganges".

Het is een dorp met ongeveer 10.000 inwoners. Deze mensen leven van wat landbouw (rijst) en visvangst.

Het reële inkomen van een plattelandbewoner is in 30 jaar gedaald van 10,7 naar 6.75 Taka per dag (nog geen 40 cent per dag).

Het zal duidelijk zijn, dat zonder hulp van buitenaf, de mensen in Bangladesh hun problemen niet alleen kunnen oplossen.

*bron: The Economic and Political weekly

Wat willen we nu eigenlijk

Door particulier initiatief van een persoon die verder niet met name genoemd wil worden, - Hij leeft en werkt als medicus in Nederland en is geboren in de bovengenoemde streek- zijn er, door zijn inspanningen en op zijn kosten in Bangladesh in de afgelopen 10 jaren al een tweetal onderwijsprojecten ter plaatse gerealiseerd.

- Het ondersteunen van een jongens- en meisjes school voor gedeeltelijk basis en voortgezet onderwijs. - De cultuur bepaalt hier waarom deze jongens en meisjes afzonderlijk naar school gaan.
  - Jaarlijks worden uit elke klas van de scholen veelbelovende leerlingen, die wegens geldgebrek van hun ouders hun opleiding niet meer zouden kunnen voortzetten, financieel gesteund, zodat zij hun opleiding kunnen voltooien.
- Verder wordt het mogelijk gemaakt, - door samenwerking met de directie van de scholen, andere personen en instellingen ter plaatse -, in bijzondere gevallen leerlingen te laten studeren aan de universiteit.

Nu is echter de tijd aangebroken, dat bovengenoemde persoon dit niet langer ALLEEN kan dragen. Toch mag dit niet verloren gaan. In overleg met de instellingen daar, zijn de bovenbeschreven projecten en de belangen van de betrokken jongens en meisjes voorlopig veilig gesteld.

Ook anderen hebben grote inspanningen geleverd: Subodh Sengupta, het eerste hoofd van de school, Samsur Rahman, voorzitter van het schoolbestuur, en Abdul Wadud, de plaatselijke burgemeester, onder coördinatie van mijn broer Naresh Das.

In 1991 ging de school van start met 100 leerlingen en 4 leerkrachten.

De Groningse kunstenares, Heleen van der Tuin, maakte een schilderij van de school. In de wolkenlucht van de aquarel heeft ze de landen weergegeven van waaruit de donaties zijn ontvangen: VS, Duitsland, VK en Nederland. De personen rechts zijn bestuursleden van de Social Welfare Society. Dit schilderij hangt nog steeds in de school.

Het schilderij van Heleen van der Tuin

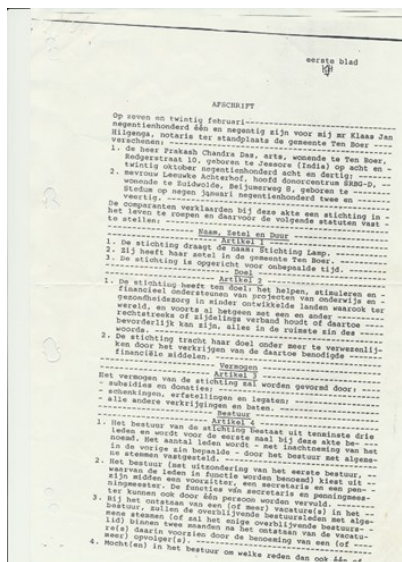
Oprichting stichting LAMP

Ik had me voorgenomen om de kosten van de school gedurende de eerste vijf jaar uit ons gezinsbudget te betalen. Door de stijgende kosten en de vraag naar uitbreiding van het onderwijs met een avondschool voor analfabetische jongeren, werd echter de vraag naar het oprichten van een fonds steeds dringender. Henk Woltjer en Leny Achterhof hebben aan de wieg gestaan van dit idee en in februari 1991 werd de stichting LAMP opgericht. Zij waren de eerste bestuursleden, naast mijn vrouw en ik. Leny stelde ook de naam voor: LAMP, dat betekent in het Bengaals: een klein flikkerend licht dat de kracht heeft om een groot licht te doen ontsteken, dat leidt tot een enorme gebeurtenis. Tegelijkertijd zijn het de beginletters van: **L**eny **A**chterhof, **M**argaret en **P**rakash.

Na dit project volgen nog vele andere projecten, niet alleen in Bangladesh, maar ook in India, Malawi en Nieuw-Guinea. Voor de financiering bedachten we steeds weer nieuwe acties, waarbij we vaak samenwerkten met (basis) scholen in de provincie Groningen. Op die manier wilden we een brug slaan tussen de verschillende culturen.

1991: Henk Woltjer (m) en Leny Achterhof (r) met plaquette van de Shonali-school, samen met Ria Broers (l)

27 februari 1991 is de stichting notariel vastgelegd door notaris Hilgenga in Ten Boer

De filosofie van de stichting

"We moeten bruggen bouwen van acceptatie en respect tussen mensen van verschillende culturen. En begrip kweken voor de leefomstandigheden van medemensen in andere culturen. Ik vind het belangrijk bij het opzetten van projecten om te bekijken hoe je deze het beste kunt integreren in de lokale samenleving en hoe je zorg draagt voor de continuïteit. De projecten moeten worden gedragen door de bevolking zelf. Zij moeten zich medeverantwoordelijk voelen. Het moet iets van henzelf zijn. Als het mogelijk is, moet je aansluiten bij een reeds bestaand initiatief van de mensen zelf. Een plaatselijk bestuur van een project met een eigen verantwoordelijkheid is noodzakelijk. En vertrouwen hebben is daarvoor een voorwaarde. Kleinschalige projecten hebben daardoor ook de meeste kans van slagen."

Het koeienproject

De toenmalige directeur van Beljon & Westerterp in Groningen kwam met het prachtige idee om een paar koeien aan de school te geven. Die konden dan in de buurt van de school gemolken worden, zodat de melk rechtstreeks aan de kinderen gegeven kon worden. De kinderen reageerden hierop door tekeningen te maken van koeien en kalveren, die ze met andere gemaakte kunstwerkjes opstuurden aan de basisschool De Huifkar in Ten Boer.

Schoolmelkvoorziening

NvhN 02/02/1994

Ter gelegenheid hiervan werd een feest georganiseerd met een expositie van de opgestuurde kunstwerken. Dit was het begin van een uitwisseling van schoolkinderen in Nederland en Bangladesh. Dit gebeurde niet alleen in Ten Boer, maar ook in Garrelsweer en bij de Hart de Ruyterschool in Groningen.

In 1997 zijn we, samen met Kim Snoeing, op bezoek gegaan bij de school. Tijdens die reis werden we ontvangen door de minister van Lager Onderwijs, omdat we graag wilden dat de school onder verantwoordelijkheid van de overheid zou gaan vallen. Uiteindelijk werd de school overgedragen aan het "Public Education Department". Het was voor mij een grote opluchting toen de verantwoordelijkheid van LAMP ophield, de school zich verder ontplooid en het aantal leerlingen toenam. In 2000 is de school uitgebreid met extra lokalen, gefinancierd door de overheid.

1997: De bestuursdelegatie met Kim en de geslaagde kandidaten van de lokale meisjesschool, die hulp van LAMP hebben gehad

De Shonalischool met links de school gebouwd met donaties van stichting LAMP begin jaren '90 en rechts de uitbreiding in 2000 gefinancierd door de overheid

Omdat de Bloedbank ging fuseren, ben ik in 1999 met vervroegd pensioen gegaan. Als hoogleraar ben ik vanaf medio 1999 werkzaam geweest aan de universiteit van Blantyre (Malawi, Afrika) om daar een afdeling Hematologie op te zetten en iets te doen aan het enorme Aidsprobleem. Ik heb daar ook weer gezocht naar mogelijkheden voor projecten voor stichting LAMP, o.a. voor de blindenschool voor meisjes. Medio 2001 kwam ik ziek terug uit Malawi en bleek in Nederland dat ik een hartoperatie moest ondergaan. Het voorzitterschap van LAMP had ik tijdelijk overgedragen aan Kim.

Ondertussen waren Bert Niemarkt, Roelof Bakker en Solke Munneke ook toegetreden tot het bestuur. In december 2001 heb ik besloten om af te treden als voorzitter van de stichting en op 12 mei 2003 mocht ik uit handen van burgemeester Pot van gemeente Ten Boer een koninklijke onderscheiding ontvangen. Uiteindelijk ben ik 10 jaar voorzitter van de stichting geweest en er is in die tijd veel gebeurd.

10 jaar STICHTING LAMP

- *Stichting Banglar Pradeep, Calcutta India*
- *Stichting Social Welfare Society (SWS) Kotchandpur Bangladesh*

Kleinschalige hulpverlening

Studiebeurzen voor Boys en Girls school in Kotchandpur, Bangladesh

*

Shonalischool, Solemanpur, Bangladesh

*

Avondschoon volwassenen Solemanpur, Bangladesh

*

Bijdrage bibliotheek Shonalischool Solemanpur, Bangladesh

*

Werkgelegenheidsproject alleenstaande moeders in Shantospur, India

*

Schoolmelkproject lagere school Shantospur, India

*

Bouw lagere school in Shantospur, India

*

Aggregaat voor school in Lefi, Ladakh India

*

Ondersteuning Centrum voor Vakopleiding in Manokwari, Nieuw Guinea

*

Bijdrage SOM, warme maaltijdvoorziening voor kinderen in nood, Stadskanaal

*

Braille-bibliotheek Stella Maris voor Blinde meisjes in Blantyre Malawi

*

Bijdrage renovatie Primary-school in Chinakury, India

*

Project Weeskinderen Chisomo en Samaritan, Blantyre Malawi

*

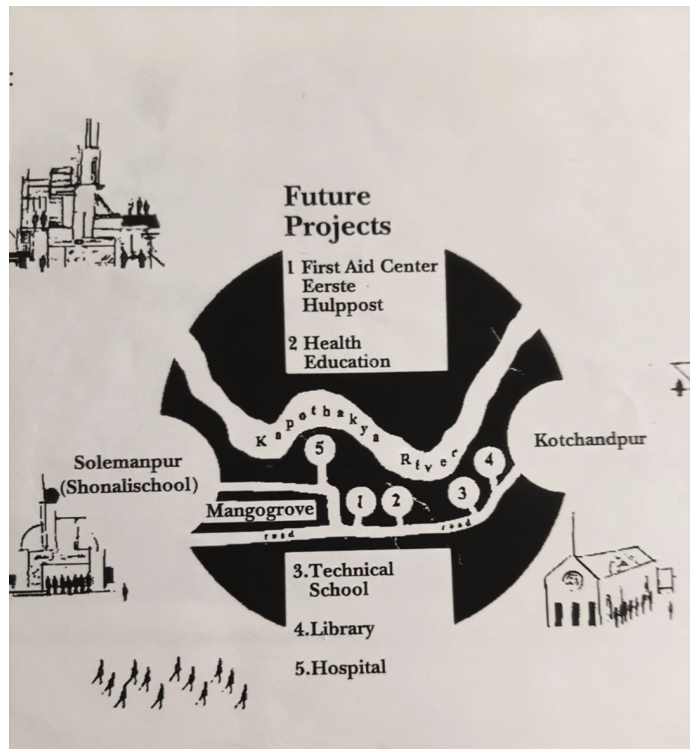
"P. C. Das Scholarship", Studiebeurzen voor Studenten Medicijnen in Calcutta India en Dacca Bangladesh.

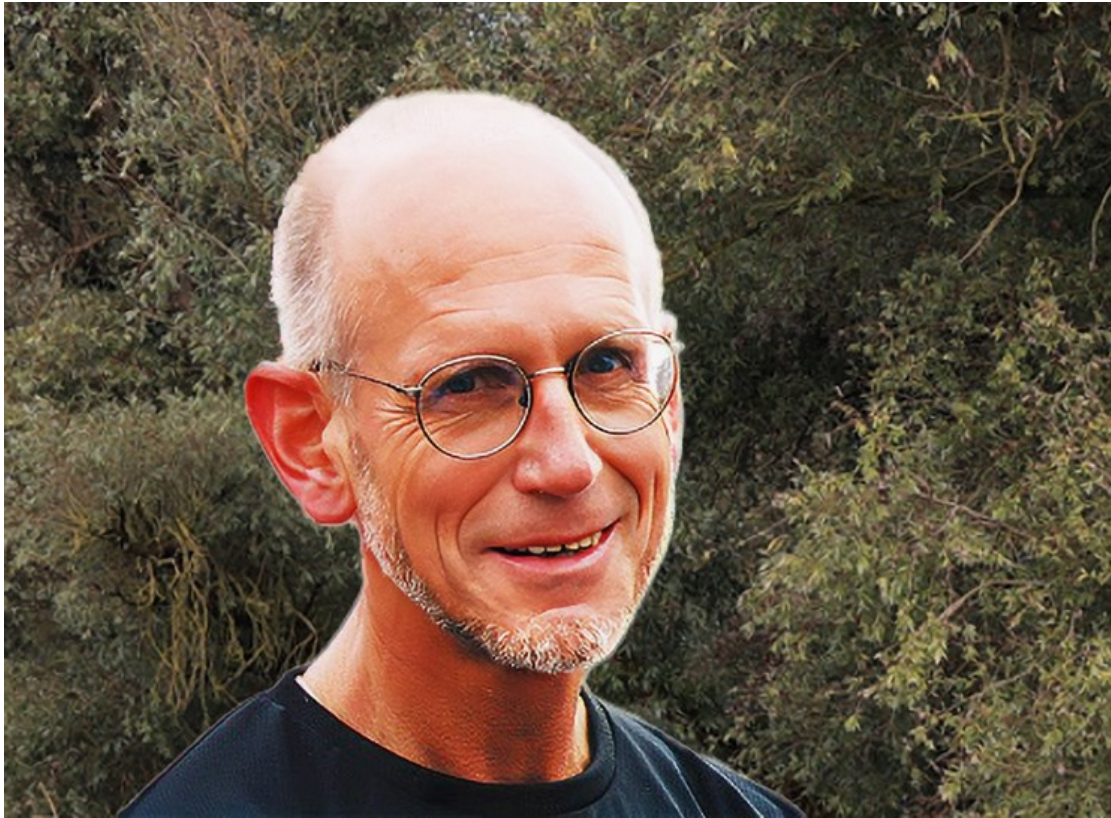
P.C. Dasfonds

Ook al woon ik nu weer in Schotland, ik blijf nog steeds verbonden met LAMP. Jaarlijks doneer ik aan de stichting en bij mijn afscheid als voorzitter heeft het bestuur van LAMP het P.C. Dasfonds ingesteld, waaruit elk jaar P.C. Das-Scholarships worden uitgereikt. De doelstelling van het fonds is: *het verstrekken van studiebeurzen aan studenten in India en/of Bangladesh voor wie het niet mogelijk is om een studie te*

bekostigen. Het fonds richt zich in eerste instantie op de studierichting medicijnen, maar andere studierichtingen worden niet uitgesloten.

En verder gaan mijn vrouw en ik nog regelmatig op familiebezoek in India en bezoeken dan ook de projecten in Bangladesh. Drie keer, in 2003, 2006 en 2012, zijn we met Bert Niemarkt en zijn vrouw geweest.

Bert Niemarkt

Leeftijd: 79 jaar
Periode: 1992 - 2013
Functies: Algemeen bestuurslid, Secretaris (vanaf 1999) en Ambassadeur (vanaf 2013 tot nu)

“Soms leek het of ‘ik’ stichting LAMP was...”

Het verhaal van Brenda, mijn vrouw, en mij begint in 1975, toen we een dochtertje kregen en met elkaar afspraken dat we nog een kindje wilden, maar dan een kind uit een derdewereldland, dat ons nodig had. Het werd Ramon Raja, geboren in 1977 in Bangladesh. Zijn ouders hadden moeten vluchten tijdens de onafhankelijkheidsoorlog en waren gestorven. Zijn opa had hem in Dhaka naar een opvanghuis gebracht. Hij was ondervoed en uitgedroogd toen wij hem in 1978 op Schiphol in onze armen sloten.

Brenda en ik hadden afgesproken dat we ook wat voor de kinderen in het land wilden doen. De kans om die belofte waar te maken kwam in 1988 toen we dr. Das ontmoetten. Ik was bloeddonor en dr. Das (Mac) was adjunct-directeur van de Bloedbank Groningen. Daar hing een affiche van een fancyfair voor een schooltje in Bangladesh en wij gingen naar die fancyfair. We raakten aan de praat met dr. Das en hij vertelde over zijn droom om een schooltje te bouwen in zijn geboortedorp Solemanpur. Wij hebben toen beloofd hem daarbij te helpen. Zelf zamelde hij al door middel van acties geld in voor dit doel. Dat deed hij op persoonlijke titel.

In 1991 werd stichting LAMP opgericht met een aantal mensen die hem al tijdens steunden in zijn idealistisch ontwikkelingswerk.

Ik was destijds als ROLG-consulent werkzaam op de Streekschool en begon toen, samen met collega's met het organiseren van een sponsorloop: rondjes rond de Streekschool aan de Pop Dijkemaweg in de stad. Daar kwamen elke dag van de week weer andere leerlingen en iedereen liep mee: docenten, onderwijsondersteunend personeel, directieleden en leerlingen. Dat waren ook mijn eerste hardloopschreden. Ik was toen 46 jaar en had na mijn dienstplicht nooit wat aan sport gedaan. Toen liep ik dus al die rondjes en ben nooit weer gestopt met hardlopen. Ik ben nu 79 jaar en heb inmiddels 30 marathons gelopen. Dr. Das heeft ook een rondje meegelopen en had daarvoor zijn lunghi (Bengaals kledingstuk) aangedaan. We hebben f10.550,- bij elkaar gelopen en de school in Solemanpur is met dat geld door de mensen in het dorp zelf gebouwd. Daarna heb ik regelmatig, samen met Stichting Worldrunners, sponsorlopen georganiseerd voor stichting LAMP.

1992: Dr. Das heeft ook een rondje meegelopen en had daarvoor zijn lunghi (Bengaals kledingstuk) aangedaan

Toen ik door een reorganisatie mijn baan kwijtraakte in 2001 heb ik nog één keer een sponsorloop georganiseerd naar alle locaties van het Noorderpoort. "Bouw jij een school voor een piek".

Ditmaal was het doel een school bouwen in Santoshpur in India. In Santoshpur was al een Handicraft Workshop gerealiseerd, waar alleenstaande moe-

ders ambachtelijke kunstnijverheid en kleding maakten. Deze werden vervolgens verkocht om daarmee inkomen te verwerven. Naast de plannen om een klein gezondheidscentrum te bouwen, was het plan om een lagere school te bouwen voor de kinderen van de moeders die werkzaam waren in de werkplaats.

Ons streven was f30.000 en het uiteindelijke resultaat was f31.000. Daar bleef het niet bij.

Tijdens de overhandiging van het bedrag bood de voorzitter van het bestuur van het Noorderpoort mij een reis naar India en Bangladesh aan samen met Brenda. Bovendien werd de stichting LAMP uitgenodigd om te praten over een ondersteuning van f30.000 per jaar voor een periode van 5 jaar door 15% te besparen op de kerstpakketten van de medewerkers.

Dat was een prachtig resultaat van de actie "Bouw jij een school voor een piek?"

In 2003 zijn wij toen, samen met Mac en Margaret Das, naar India en Bangladesh gereisd. In India bezochten we ook de nieuwe school in Santoshpur: school Raimangal.

Voor kinderen van arme ouders is het onderwijs gratis. Doordat de school vrij toegankelijk is voor alle kinderen in de regio (*ook van ouders die wel schoolgeld kunnen betalen*), kan de school zichzelf bedruipen.

Ni nog onder de bomen, straks in een school!

Bouw jij een school voor een piek?

In 7 dagen hardlopend langs alle
Noorderpoort-locaties!
Zodat in Santoshpur (India) een school
kan worden gebouwd

Streefbedrag f 30.000,-

Meer informatie krijg je van je docenten

Het toepschema ziet er als volgt uit:
Dinsdag 2 april: alle locaties in de stad Dinsdag 3 april: Pop Dijkemaweg > Hoogerzand > Veendam
Dinsdag 4 april: Pop Dijkemaweg > Winstichem Donderdag 5 april: Pop Dijkemaweg > Statiskanaal
Vrijdag 6 april: Pop Dijkemaweg > Appingedam > Delfzijl Maandag 9 april: Pop Dijkemaweg > Assen
Dinsdag 10 april: Winsum > Pop Dijkemaweg > Leek

zelden een piek zo goed besteed

*Bert,
april 2001*

Activiteiten in 1993

- ⇒ Sponsorloop. Dr Hart de Ruiterschool te Groningen. Ongeveer 50 leerlingen liepen enthousiast voor het goede doel. De heren Das en Niemarkt deden namens het bestuur actief mee.
- ⇒ Op enkele scholen werden door de bestuursleden Das en Achterhof in samenwerking met mevrouw R. Broers ("stille kracht" voor stichting LAMP) lesuren verzorgd over Bangladesh. Hierbij werd gebruik gemaakt van kleding (sari e.d.) en gebruiksvoorwerpen uit de omgeving van Solemanpur. Deze activiteit sloot goed aan bij de projecten van het Rode Kruis en de Novib, die op de scholen georganiseerd werden.
- ⇒ Ons bestuurslid de heer H. Woltjer sloot op 80-jarige leeftijd zijn zakelijke carrière af en doneerde naar aanleiding hiervan f1.000 aan stichting LAMP.

Uit het jaarverslag van 1993

Health and Eye Care project

Een project van Stichting LAMP in samenwerking met Banglar Pradip, Kolkata, India in het dorp Santoshpur in West Bengal

Een kleine kliniek voor Health and Eye Care
Noodzaak in Santoshpur!

Stichting LAMP
NGO Banglar Pradip

Projecten Santoshpur, India

Naast de Handicraft werkplaats voor alleenstaande moeders en de bouw van een lagere school, heeft stichting LAMP, samen met de NGO Banglar Pradip uit Kolkata in India, nog andere projecten in het dorp Santoshpur gerealiseerd. Er is een kleine polikliniek geopend voor basisgezondheidszorg en het project 'Mother and Child' Care is gestart, voor pré- en postnatale zorg. De polikliniek is later uitgebreid met een aanbouw om Eye Care mogelijk te maken. Eenmaal per week komt een oogarts in de kliniek en eenmaal per 2 weken een huisarts voor de dorpeelingen. De artsen vragen hier geen geld voor.

2008: Dr. Das en echtgenote
met het bestuur van Banglar Pradip

Project School in Chinakuri

Ook bezochten we in India het project 3-Pit Colliery Primary School in Chinakuri, waar de stichting LAMP een muur om het schoolterrein, toiletten voor jongens en meisjes en ventilatoren had gefinancierd.

De toiletten

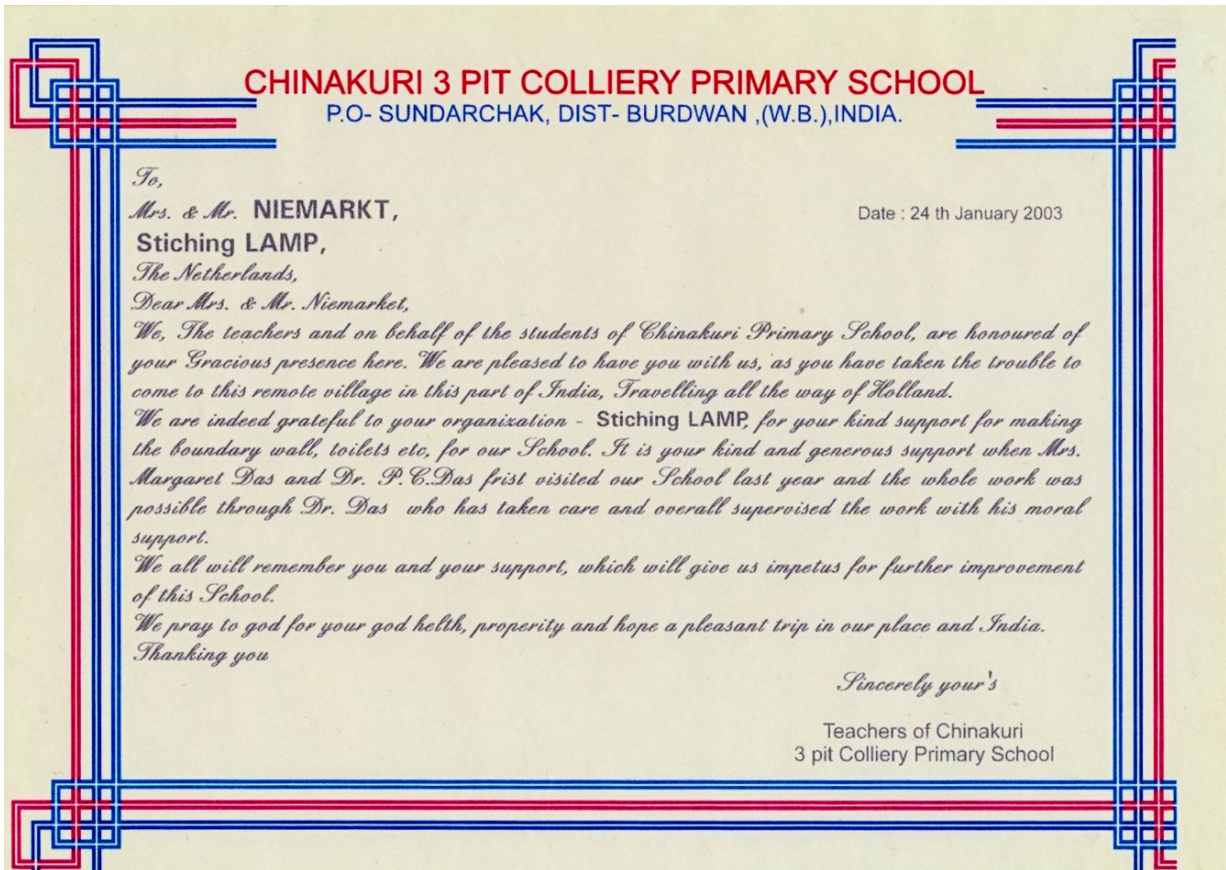

Schoolmeubelen zijn er niet, omdat er anders minder kinderen naar school kunnen. De kinderen zitten op de grond op matjes in de klas

De school in Chinakuri

Van de docenten kregen we een prachtige dankbrief:

Shonalischool Solemanpur

In Bangladesh bezochten we de Primary School Shonali in Solemanpur en tot onze verrassing was er nog een tweede gebouw naast gezet door de regering. Het zag er prima uit.

Lyceum Academy Junior High School in Kotchandpur

Tijdens ons bezoek in Kotchandpur heeft stichting LAMP een verzoek ontvangen voor de bouw van een Junior Highschool in Kotchandpur. De aanvraag werd gedaan door Mannu Annisuzaman. Hij woont in Kotchandpur en is lector aan een college in Jhenaidah. Het bestuur heeft besloten om hierin mee te gaan, met o.a. als voorwaarde dat minimaal 10% van de studenten uit arme gezinnen geen schoolgeld hoefde te betalen.

In 2012 zijn we weer op bezoek geweest en het zag er fantastisch uit. Er was grote behoefte aan kwalitatief goed vervolgonderwijs in de regio. Tot en met 2010 hebben ruim 1400 leerlingen de school bezocht. 170 daarvan hebben gratis onderwijs ontvangen. Sinds 2011 is de school volledig selfsupporting.

Succes van de projecten

Voor alle projecten van stichting Lamp hebben we de continuïteit gewaarborgd door te zorgen dat het project altijd samen met lokale partners wordt vormgegeven en dat er ter plekke een plaatselijk bestuur met eigen verantwoordelijkheid toezicht houdt op de voortgang. De projecten moeten gedragen worden door de bevolking zelf. Bij twee projecten is het niet goed gegaan: één hebben we na een jaar gestopt, omdat iemand zich niet aan de afspraken hield en één project kwam niet verder van de grond, omdat er te weinig lokaal initiatief was.

De aanvragen voor de projecten kwamen altijd tot stand door de contacten van dr. Das. Hij is daar geboren en hij kende iedereen persoonlijk. Het is een kwestie van vertrouwen. Hij wist wat voor vlees hij in de kuip had en dat is cruciaal geweest voor het welslagen van de projecten.

Scholarships

In 2001 nam de heer Das afscheid van stichting LAMP om gezondheidsredenen. De stichting heeft daarna voor hem een koninklijke onderscheiding aangevraagd. Bij zijn afscheid hebben we als bestuur het P.C. Dasfonds ingesteld. We hebben ook veel scholarships in Bangladesh gefinancierd. Die worden voorgedragen door de DMC'56 (Dhaka Medical College Club), een groep Bengaalse medische studenten die de handen in elkaar hebben geslagen om scholarships voor leerlingen te bevorderen. Dr. Das was een van die studenten in 1956, evenals dokter Azim en de heer Manzur.

Nog steeds dragen zij studenten voor voor een beurs van stichting LAMP. Voor de stichting was van belang dat er geen onderscheid werd gemaakt tussen studenten met een moslim of een hindoe-achtergrond. Later hebben we ook scholarships toegekend aan studenten in Indonesië, Malawi en Roemenië.

Projecten in Jamalnagar

De projecten in Jamalnagar deden we samen met de NGO Mozaharuddin Multicraft Centre Assasuni Satkhira. In 2003 hebben we een Project Adult Education opgezet, een alfabetiseringsproject met name gericht op vrouwen.

In 2007 hebben we besloten om te helpen met de bouw van een Technische school voor jongens en meisjes in Jamalnagar. Er is veel vraag naar geschoolde arbeidskrachten, maar een goede vakopleiding is er niet.

In 2012 hebben we project Ayesha Community Clinic gesteund. De Ayesha Community Clinic is gesticht om uitvoering van goede medische zorg aan de bevolking van Jamalnagar en omgeving mogelijk te maken. Belangrijk is daarbij het terugdringen van moeder-, zuigelingen- en kindersterfte.

Max Primary School in Madaripur Bangladesh

In 2011 kregen we een brief van de directeur van het softwarebedrijf Praclox bv met de vraag of wij wilden helpen, want hij wilde wel een schooltje in Bangladesh financieren. We hebben ons georiënteerd op dit bijzondere verzoek en zijn in zee gegaan met de partnerorganisatie Aungkur Palli Unnayan Kendra in Madripur, een NGO met de heer Ayub Takulder aan het hoofd. Via de stichting is de bouw van de school gerealiseerd in Madaripur, de Max Primary School. De school wordt nog steeds deels gefinancierd door het softwarebedrijf.

Beëindiging bestuurslidmaatschap

Na 20 jaar actief te zijn geweest in het bestuur, kwam in 2013 voor mij het moment om mijn bestuurslidmaatschap te beëindigen. Mijn gehoorverlies en de intensiteit waarmee ik invulling gaf aan mijn functie als secretaris, de energie en de vele uren die dit kostte, gaven de doorslag om een stap terug te doen. Daarnaast leek het soms of 'ik' stichting LAMP was. Dus tijd om te stoppen!

Ik heb alles overgedragen, behalve één project dat ik ben blijven begeleiden tot mei 2023. Dat was het project NOTUN-BOI (Bengaals voor Nieuw Boek), opgezet door Mostak Mohammed. Mostak was een van de eerste leerlingen van de Shonali Primary School (1991-1995). In 2009 kreeg ik, als secretaris van LAMP, een brief van hem:

Dear Mr. Bert,

I think you all are well. Here I have completed my graduation in Electrical and Electronics Engeneering just six months ago. And I also have joined in a Telecommunication Company named AKTEL. Now I am well settled and I want to thank you all for everything you have done for me. Now here I am trying to follow your step and working to do something for the students of my area who need my help. You are my inspiration.

In 2012 heb ik Mostak voor het eerst ontmoet en ook hij had een droom: het verbeteren van het basis- en voortgezet onderwijs voor alle kinderen in Bangladesh door middel van digitalisering van lesmateriaal en de ondersteuning van leerlingen.

Mostak
Mohammad
uit
Solemanpur

Het project NOTUNBOI is in 2012 gestart en heeft projectgelden ontvangen van stichting LAMP. Er wordt digitaal lesmateriaal ontwikkeld, m.n. op het gebied van wiskunde, Engels, scheikunde, natuurkunde en basiswetenschap, omdat kennis daarvan vaak ontbreekt bij docenten.

Ambassadeur van LAMP

Bij mijn afscheid vroeg het bestuur mij of ik ambassadeur van de stichting wilde worden. Daar heb ik Ja op gezegd.

Voor mij persoonlijk is de stichting ook van grote betekenis geweest. Toen ik begon met sponsorlopen, had ik 25 jaar niets aan sport gedaan en binnen anderhalf jaar liep ik de marathon van Rotterdam in 3½ uur, een droomtijd. En ik loop nog steeds!

En met Ramon, onze zoon, gaat het goed. Hij heeft samen met Meike twee dochters van 3 en 6 jaar.

Kim Snoeijing

Leeftijd: 71 jaar
Periode: 1997 - 2008
Functie: Algemeen bestuurslid

“LAMP is voor mij gewoon een deel van mijn leven geworden...”

Ik leerde Margaret, de vrouw van Mac, kennen toen ze bij VluchtelingenWerk in Ten Boer kwam met de vraag of ze daar ook vrijwilligerswerk kon doen. Ik werkte toen al jaren als vrijwilliger met vluchtelingen en asielzoekers, ik deed de juridische begeleiding. Doordat ik ook bij haar thuis kwam leerde ik Mac kennen, die mij enthousiast vertelde over de stichting LAMP. Zo groeide er een vriendschap en in 1996 vroegen ze aan mij of ik met hen mee wilde naar India en Bangladesh. Ze gingen er toch naartoe, onder meer om Macs familie te bezoeken, en dan kon ik zien wat LAMP daar allemaal deed. Ik was altijd erg geïnteresseerd in India en Nepal, maar van Bangladesh wist ik toen niets. Ik ging mee.

Vanaf 1991, toen LAMP is opgericht, waren ze bezig met het stichten van een dorpsschool in Solemanpur, het geboortedorp van Mac. Toen ik er in 1997 naartoe ging, was er ook al een avondschool voor volwassenen. Na die reis ben ik tot het bestuur togetreden.

Al die uitbreidingen naar andere landen, die zijn grotendeels na mijn tijd gekomen.

In mijn tijd hebben we wel projecten gedaan in Irian Jaya, in de plaats Manokwari, en in Malawi.

In Manokwari was Solke Munneke actief, een bestuurslid, die docent was aan het Noorderpoort. Hij verzamelde allerlei medische apparatuur voor het ziekenhuis in Manokwari. Die werd dan verscheept en de kosten van de verscheping betaalde LAMP. Solke is daar een aantal keren geweest en heeft toen besloten, na zijn vervroegde pensioering, om daar te gaan wonen.

De aanvragen voor projecten kwamen vooral bij ons via de familie van Mac. Zijn familie woont voor een groot gedeelte in India en wanneer een broer zag dat er ergens hulp nodig was, dan liet hij ons dat weten. In de beginjaren was dat ontzettend lastig, want we hadden geen cent te makken. Dus met een sponsorloop moest je geld bij elkaar krijgen. Pas later kregen we een legaat en toen werd de wereld een stuk mooier. Toen konden we ook studenten uit Bangladesh en India laten studeren, omdat het financieel mogelijk was.

Leren lezen en schrijven

Zo hebben we ook een school voor blinde meisjes in Malawi gesteund en in Ladak in India hebben we geld gegeven voor een schoolinventaris en toiletten. Altijd waren de bijdragen gericht op onderwijs en gezondheidszorg.

Toen ik in het bestuur kwam bestond dat, naast Mac die voorzitter was, uit Henk Woltjer, Lenie Achterhof en Bert Niemarkt. Ook Roelof Bakker kwam er op dat moment bij. In 2000 is Mac ermee gestopt en werd Gerbrand Stam voorzitter en Bieneke, zijn vrouw, werd penningmeester.

*Alfabetisering
in
Jamalnagar*

...Eerst gaan we naar Bangladesh. We logeren bij een burgemeester thuis; hij heeft als enige in de wijde omtrek een telefoon en dat is blijkbaar van belang (het argument is: mocht er iets gebeuren...). We bezoeken vrienden en familie van Mac, zien enkele hoogtepunten in dit deel van het land, en gaan onder meer naar Solemanpur, het geboortedorp van Mac, waar hij met financiële ondersteuning van vrienden en familieleden een dorpsschool, de Shonalischool, en een avondschool voor volwassenen is begonnen.

Het is de bedoeling dat de Shonalischool wordt overgenomen door het centrale gezag in de hoofdstad Dhaka. Maar zover is het nog niet. Een bezoek aan de verantwoordelijke minister zal een goed idee zijn. Tja, en dan is Nederland opeens heel ver weg en "de derde wereld" realiteit. De minister is nog maar drie dagen in functie, ze overnacht nog op het ministerie. Als wij er zijn, stapt ze net onder de douche vandaan en vindt het overleg plaats op de slaapkamer van haar assistente. Mac heeft een brief opgesteld, die wordt overhandigd en de minister belooft het verzoek in overweging te nemen.

...Die Bengaalse chauffeur ziet op 20 januari 1997 dat ik me verre van veilig voel in het Bengaalse verkeer. Het is een ongekennde ervaring: hij zit achter het stuur en loodst ons door de straten van Dhaka. Zijn kompaan op de passagiersstoel bedient de claxon, wat niets helpt, want iedereen claxonneert alsof zijn leven ervan afhangt. Anderhalf jaar later ben ik in Turkije, loop ik door de straten van Istanbul en probeer het er levend vanaf te brengen. Ik herinner me hoe het verkeer in Dhaka eruitzag. Was dat net zo erg als op dat moment in Istanbul? Terugdenkend was Dhaka "erger". En ik denk terug aan de woorden van die chauffeur, toen hij probeerde me gerust te stellen: 'Trust me and trust the Lord'. Dank je wel, chauffeur!

*) uit ongepubliceerd verslag 25 jaar LAMP door Kim Snoeiijing

Maar Mac is altijd betrokken gebleven, in elk geval in zijn hoofd. *LAMP is zijn kindje*.

We moesten in het begin bedelen om geld. Bert organiseerde sponsorlopen en we kregen giften van bedrijven die ons goed gezind waren, maar dat was mondjesmaat.

Met een paar honderd gulden toentertijd kon je hier niet zoveel doen, maar in India en Bangladesh wel. Toen we over meer geld beschikten, gingen we dat niet over de balk gooien, maar we wilden het zo goed mogelijk besteden. We hebben ook nog eens een project gesteund voor de bewustwording van HIV.

Doordat we meer naamsbekendheid kregen, kwam er ook wat meer sponsorgeld van bedrijven.

Na die eerste keer ben ik zelf niet meer voor LAMP op pad geweest, maar Mac en Margaret gingen vaak op bezoek bij hun familie en namen dan ook een kijkje bij de projecten. Bert is een paar keer naar India geweest en Bieneke en Gerbrand reisden naar Malawi, maar dat was na mijn tijd. We gingen allemaal op persoonlijke titel op bezoek, het werd niet uit de pot van LAMP betaald.

Ik kijk met veel genoegen terug op die tijd. We hebben mooie dingen gedaan en ik heb nog steeds contact met Mac en Margaret. Als ze in Nederland komen, gaan we altijd samen eten en halen we herinneringen op. Ik heb mijn leven lang vrijwilligerswerk gedaan, altijd voor mensen in nood, en het is voor mij een deel van mijn leven geworden. Ik ben gestopt met LAMP, omdat ik op een gegeven moment vond: het is genoeg geweest. Dat heeft niks met LAMP te maken, dat zit in mijn karakter.

Mac en Margaret zijn verhuisd naar Schotland, nadat Mac, na zijn pensionering, nog een paar jaar heeft gewerkt in een ziekenhuis in Malawi. Wat betreft de toekomst van LAMP hoop ik dat het bestuur het vol blijft houden. Ik zou het eeuwig zonde vinden als een organisatie die al zo lang bestaat zichzelf uiteindelijk zou moeten opheffen. Van belang is dat er voldoende financiën binnen blijven komen. Op de site zie ik dat ze nu wijn verkopen om geld binnen te halen. Een prima, en lekker, initiatief!

1997: met Mac en Margaret op werkbezoek in Bangladesh

Achterste rij vlnr: Mr. Samsur Rahman, voorzitter plaatselijk comité (met bril), Margaret Das, Kim Snoeijing en Prakash Das

Luit Rijskamp

- Leeftijd:** 69 jaar
- Periode:** de jaren '90 van de vorige eeuw
- Functie:** Vrijwilliger bij donatie-acties

“Opeens kwam ik thuis zonder baard...”

In 1981 ben ik van baan veranderd. Ik had me om laten scholen tot ziekenverzorgende en kwam aan het werk als chauffeur bij de Rode Kruis Bloedbank Groningen-Drenthe. Dat was toen op het terrein van het AZG (nu UMCG). De Bloedbank was in 1976 opgericht en haar directeur was dr. Smit Sibinga. Als adjunct-directeur werkte daar toen dr. Das en hij kwam uit Bangladesh. Ik moest bloed naar de verschillende ziekenhuizen transporteren en dat heb ik 1,5 jaar gedaan. Binnen het donorcentrum kwam toen een functie van donor-assistent vrij en mij werd gevraagd of ik wou switchen van transport naar het donorcentrum. Dat heb ik gedaan en dat was een goede keuze. Ik werkte met apparatuur om antistoffen uit het bloed van patiënten te halen van verschillende afdelingen van de ziekenhuizen. Nieuwe patiënten werden altijd aangemeld bij dr. Das en zodoende kwam ik met hem in aanraking.

Vanwege een verbouwing bij het UMCG verhuisde de Bloedbank in 1986 van het terrein van het UMCG naar de Prof. Rankestraat 42-44, de vroegere ranjafabriek van CP, daarna glasfabriek. Daar hebben we 19 jaar gewerkt tot we terug verhuisden naar het UMCG. Inmiddels was de Bloedbank opgegaan in de landelijke organisatie Sanquin.

Ter gelegenheid van de verhuizing kregen de medewerkers allemaal een wandbord met een afbeelding van hun nieuwe werkplek aan de prof. Rankestraat in Groningen.

Vonhoff opent Bloedbank

● Het nieuwe Donorcentrum en de Bloedbank van de Stichting Rode Kruis Bloedbank Groningen-Drenthe is gistermiddag door Commissaris van de Koningin H.J.L. Vonhoff officieel in gebruik genomen.

Hij deed dit door een naambord,

met daarop de tekst 'drs. G.E. Schath-Kamer' vast te schroeven op de deurpost van een vergaderruimte. Deze zal is genoemd naar de huidige voorzitter van de Stichting Rode Kruis Bloedbank. De heer Schuth heeft zich de afgelopen jaren intensief bemoeid met de nieuwbouw voor de Bloedbank,

die in de voormalige glasfabriek Dijkstra aan de Prof Rankestraat is gevestigd. Het ontwerp voor de nieuwbouw is van de Groninger architecten Petrus en Broederodt. De bouwkosten bedroegen 5,2 miljoen gulden.

(Foto: Wladimir v.d. Burgh)

NvhN 29/11/1986

Ik zat wel eens bij dr. Das op kantoor en toen vertelde hij een keer dat hij een stichting had opgericht, samen met Lenie Achterhof, die ook bij de Bloedbank werkte, nl. de stichting LAMP om een schooltje te bouwen in zijn geboortedorp. Hij zette toen allerlei acties op touw om donaties te krijgen. Ik sprak er met Riet, mijn vrouw, over en we hadden meteen een idee: 'We moeten de school van onze kinderen erbij betrekken.'

Riet zat in de oudercommissie van de school. We hebben het voorgelegd aan de hoofdonderwijzer en die was meteen enthousiast. Ook om de kinderen op school iets mee te geven over armoede in de wereld, wat namelijk ook een doel van dr. Das was: hij vond het belangrijk dat leerlingen hier weten dat er ook arme mensen zijn, die het veel minder hebben. De leerlingen hebben een jaar lang elke week gespaard en uiteindelijk leverde dat f1.500 op. Een fors bedrag.

Zilveren plaquette voor H. J. Woltjer

Groninger donor geeft voor 80ste maal bloed

De heer H. J. Woltjer (64) uit Groningen heeft zaterdag voor de tachtigste maal een halve liter bloed afgestaan aan de Rode Kruis bloedbank Groningen-Drenthe te Groningen. De heer Woltjer is ruim veertig jaar donor en heeft nog meegemaakt, dat zijn bloed rechtstreeks aan de patiënt werd toegediend.

Directeur van de bloedbank, dr. C. Th. Smit Sibinga (rechts op de foto boven), noemde het grote aantal donaties door de heer Woltjer voor Nederland uitzonderlijk. 'Het gebeurt maar zeer zelden, dat mensen zo vaak in hun leven bloed geven'.

De heer Woltjer kreeg op het terrein van het Academisch Ziekenhuis in Groningen een aubade door het muziekcorps Patrimonium aangeboden. Het Rode Kruis, afdeling Groningen, reikte de donor de zilveren plaquette uit.

NvhN 11/12/1978

Solke Munneke

Leeftijd: 72 jaar
Periode: 2001 - 2005
Functie: Algemeen bestuurslid

“Er is daarna een hele ontwikkeling op gang gekomen...”

Bert Niemarkt was een collega van mij op het Noorderpoort en die benaderde mij in 2001 of ik belangstelling had voor het bestuur van stichting LAMP. Ik was op dat moment zelf bezig om iets te doen voor Indonesië, met name Papoea -Nieuw- Guinea. Dat kwam door mijn buurman Daan Bruigom in Emmen. Hij is in Manokwari geboren en ging terug naar zijn roots. Ik ben hem toen een aantal keren daar op gaan zoeken en bracht daar al mijn vakanties door. Ik verbleef dicht bij het ziekenhuis en zag bijvoorbeeld zieke mensen op een matrasje in de gang liggen. En dat een hele familie rondom het bed zat en eten maakte voor de patiënt.

Terug in Nederland ben ik gaan zoeken of ik zou kunnen helpen en kwam ik een verzorgingshuis in Amersfoort tegen dat de bedden ging vervangen. Ik heb hen gevraagd wat ze met die ‘oude’ bedden gingen doen. Die gingen weg tegen oud ijzer prijs, terwijl het nog goede bedden waren; alleen geen hydraulische, elektrische bedden. Vervolgens heb ik de leverancier van de nieuwe bedden gebeld en die was bereid om de oude

bedden gratis te transporteren naar Emmen. Intussen had ik een tijdelijke opslagruimte geregeld in een schuur in Valthermond en hebben we met stichting LAMP een container geregeld. Die hebben we gevuld met de bedden en allerlei ander materiaal voor het ziekenhuis. Nog best een klus.

Dit was op zich nieuw voor LAMP, want tot dan toe hielden we ons bezig met onderwijs, scholen bouwen en studiebeurzen. Nu kwam de gezondheidszorg ook om de hoek kijken, maar dat paste prima bij de doelstelling van de stichting. Het transport had ik zo geregeld dat ik in Manokwari was toen de container aankwam. Ik heb het schip in de haven zien binnenkomen. Dat ging niet zonder problemen, want de grote container ging tot Jakarta en daar moest de lading naar kleinere containers worden overgeheveld, waardoor het transport duurder werd. Na lang onderhandelen heeft de bupati van Manokwari deze extra kosten betaald en was ik getuige van het leeghalen van de containers. De spullen werden naar het ziekenhuis gebracht.

De volgende actie van LAMP was de aanschaf van vacuümapparatuur voor bevallingen, ook voor het ziekenhuis in Manokwari. We hebben de apparatuur in Nederland gekocht en ik heb het meegenomen als extra handbagage in het vliegtuig. Dat gaf weer allerlei problemen. Ik moest de handbagage afhalen bij de douane in Biak en daar moest ik 200 dollar invoerrechten betalen. Na lang praten, waarbij mijn vriend het woord deed, zei de man dat Jakarta had bepaald dat het bedrag mocht worden gehalveerd en dat ik dat geld onder de tafel aan hem moest geven. Zo gaat dat. De apparatuur is aan het ziekenhuis overhandigd. De apparatuur kan ook worden gebruikt door een mantri, een opgeleide verpleger, die eerste hulp biedt aan mensen in de rimboe.

Er is daarna een hele ontwikkeling op gang gekomen. Ik zeg niet dat het alleen door stichting LAMP is gekomen, maar het is wel frappant dat ik vanaf dat moment duidelijk verbeteringen in het ziekenhuis heb gezien. En dat is mooi!

2005: De overhandiging van de koffer met vacuümapparatuur aan de directeur van het ziekenhuis

De derde actie van LAMP was het bouwen van een badhuisje in Asai, een dorp aan zee, 30 km van Manokwari in 2008. Een badkamer voor het dorp, waar toentertijd 30 gezinnen woonden. De zee werd tot dan toe voor alles gebruikt, inclusief je behoefte doen.

Dat was ook mijn laatste actie voor LAMP, want het was voor mij niet te combineren: ga maar eens een keus maken voor iets, als je daar tussen de mensen woont. Dat is niet te doen.

Tijdens mijn eerste bezoek wist ik al dat ik daar wou gaan wonen. Het is een gevoelskwestie. Het sfeertje daar en de eenvoud, dat sprak mij gewoon aan. Als je daar bent, is de tijd weg. Het is een heel ander leven, er was geen elektriciteit en 's avonds speelde je op je ukelele en ging je samen zingen. Dat heeft me zo aangesproken.

De gelegenheid deed zich voor toen ik in 2005, op 55-jarige leeftijd met vervroegd pensioen kon. Ik woonde alleen, dus de beslissing was gemakkelijk. Mijn kinderen woonden inmiddels zelfstandig en ik heb hen beloofd dat ik elk jaar terug zou komen. Inmiddels woon ik er 17 jaar en heb ik mijn eigen huis gebouwd in het dorpje vlak bij het badhuisje. In eerste instantie zocht ik grond waar ook een waterbron was en dat vond ik naast het huis van mijn vriend uit Emmen, die nu ook weer mijn buurman is.

Het had wel veel voeten in de aarde om spullen van Manokwari naar het dorp te brengen, want er was toen nog geen goede infrastructuur. Nu is er veel verbeterd. Mensen uit het dorp hebben rotsblokken voor de fundering van het huis verzameld en ik heb ze er netjes voor betaald. Ze hebben me flink geholpen. Normaal zijn de mannen overdag aan het vissen en zorgen de vrouwen voor de tuin, waar ze groenten verbouwen en de verkoop van de groenten in de stad. Elke dag. Dan komen ze thuis en dan moeten ze nog voor het eten zorgen.

Vrouwen hebben daar een zwaar leven en de mannen doen bijna niks. Ik heb weleens een verhaal gehouden voor de mannen en verteld hoe het er hier aan toegaat. Daar snappen ze niks van of ze willen het niet snappen.

Het leven is daar heel anders dan hier. Discipline is een beladen woord. Tijd noemen ze Elastiekentijd. Mensen komen te laat bij een bijeenkomst of lopen halverwege weer weg.

Kodim Siap Bäck

14 November 2005

Penyerahan bantuan dari Kerajaan Belanda kepada Pemda. Rumit dibawa ke Indonesia.

Dinkes IJB Terima Bantuan dari Kerajaan Belanda

Manokwari-Pemerintah Kerajaan Belanda memberikan bantuan kepada Pemerintah IJB. Bantuan tersebut diberikan dalam bentuk barang melalui Departemen Kesehatan pada puncak peringatan Hari Kesehatan Nasional (HKN) ke-41.

Dalam keterangannya kepada wartawan, Sabtu (12/11) kemarin, di Kantor Bupati usai peringatan HKN, Kepala Dinas Kesehatan IJB dr. Paulus Rudi Margono menjelaskan bantuan tersebut berupa makanan pengganti susu dan pengganti bubur. Namun jumlah bantuan tersebut belum diketahuinya.

Margono menjelaskan bantuan itu, nantinya akan didistribusikan ke semua kabupaten di IJB. Selanjutnya kabupaten yang bertugas mendistribusikannya ke setiap distrik hingga posyandu.

Menyinggung tema yang diangkat pada peringatan

HKN tahun ini, yakni "Gerakan Masyarakat Menuju Indonesia Sehat", Margono menandakan kalau tema tersebut hendaknya juga bisa diterapkan masyarakat.

"Sekarang, penyakit-penyakit lama belum habis, sudah bermunculan beberapa penyakit baru. Untuk mencegahnya, dapat dilakukan dengan berperilaku hidup sehat. Kalau seluruh komponen berupaya mewujudkan perilaku hidup sehat, banyak penyakit yang bisa dicegah. Karena mencegah jauh lebih baik dan murah dari pada mengobati," himbau Margono.

Untuk itu, lanjut Margono, diperlukan upaya penyuluhan secara kontinyu guna memberikan informasi ulang tentang kesehatan kepada masyarakat. Sehingga masyarakat perlahan-lahan dapat mengerti tentang arti kesehatan bagi kehidupannya.

Sementara itu, Rumah Sakit Umum Daerah (RSUD) Manokwari menerima

bantuan seperti tempat tidur hidrolis dan kursi roda. Tempat tidur hidrolis yang berjumlah 32 unit ini akan dipakai pasien dengan penyakit tertentu yang memerlukan manuver-manuver tertentu. "Semua barang ini baru akan diujicobakan 14 atau 15 November mendatang," ujar dr. Hengki Tewu, Direktur RSUD.

"Alat-alat ini sebenarnya akan ditempatkan di ruang khusus. Tetapi karena ruangan di RSUD Manokwari terbatas, akhirnya ditempatkan di ruang ICU maupun ruang lainnya" terang Hengki.

Ia menambahkan alat-alat ini merupakan bantuan dari Organisasi Stichting Lamp yang berada di Belanda. "Sebenarnya bantuan seperti ini sangat mudah diberikan dari sana. Namun sayangnya untuk dibawa masuk ke Indonesia sangat rumit. Makanya bantuan seperti ini jarang sekali," katanya. (raz/cr-12/)

Dan denk je wel: wie is hier gek? Wij willen alles plannen en zij worden 's ochtends wakker, vangen wat vis, sprokkelen wat hout en zitten onder een palmboom te genieten. Het is een heel ander leven. Soms maak ik een afspraak voor de volgende dag en dan komen ze een week later. "Ik ben er nu toch", zeggen ze dan. Toen ik hier kwam, dacht ik: "Ik laat het helemaal los, het westerse leven", maar ik merk dat het toch wel in me zit. In de stad is het meer gedisciplineerd, maar daar is ook meer de invloed van de Javanen en Chinezen merkbaar. En overall is met geld veel te regelen. Als ouders van een leerling veel geld hebben, deinst een onderwijzer er niet voor terug om geld te vragen voor een goed cijfer. Je hebt genoeg mensen die niet kunnen lezen en toch de lagere school hebben doorlopen. Soms word ik er moedeloos van.

Terugkijkend op mijn tijd bij stichting LAMP, voelde ik me altijd zeer betrokken en heb ik diep respect voor de mensen die zich toen inzetten. En dan springt de persoon van Bert Niemarkt eruit, zonder de andere bestuursleden Gerben, Kim, Roelof en Bineke tekort te willen doen. Altijd staan de mensen die het minder hebben, voorop. Ik ben nu bezig met het bouwen van een boot, die ik zelf heb ontworpen. Een boot van zes meter lang waarmee je de zee op kant om te gaan vissen.

14/11/2005

Ik heb nog nooit een boot gebouwd, maar ik vind het een uitdaging om het te doen. Er moet nog een overkapping op en een buitenboordmotor in en dan gaan we de zee op. Ik zie vanuit mijn huis de vissen in de zee zwemmen. Ik heb een prachtige plek. Ik blijf altijd wel een beetje bezig. Toen we elektriciteit kregen, deden de elektrische apparaten hun entree in de huizen. Die gaan wel eens stuk. En dan komen de dorpeelingen weer bij mij om hen te helpen om die te repareren. En ik help graag.

*) dit interview is gehouden tijdens het jaarlijks bezoek van Solke aan Nederland.

Ziekenhuis "Rumah Sakit" Manokwari

Een container vol met ziekenhuis inventaris

Het ziekenhuis (Rumah Sakit) in Manokwari had voor westerse begrippen veel hulp nodig. Juli 2004 heeft de stichting Lamp al een vacuümpomp voor hulp bij bevallingen bij het ziekenhuis laten bezorgen. Bestuurslid Solke Munneke (oud-docent Fijnmechanische techniek bij het Noorderpoort College) had intussen een goed beeld van dit ziekenhuis gekregen. Een van de grootste problemen was dat men in het ziekenhuis nog Nederlandse bedden uit de jaren vijftig gebruikte. Niet verstelbaar dus ongerieflijk. De patiënten krijgen alleen medische zorg. De familie zorgt voor de rest. Veel dekens en kussens worden het ziekenhuis ingebracht om voor een beetje comfort te zorgen. Veel bacteriën worden op deze manier het ziekenhuis ingebracht. Veel mensen worden ziek in het ziekenhuis. In overleg met het ziekenhuis daar heeft Stichting Lamp zich tot doel gesteld om een aantal van deze problemen op te lossen. In de container die in november in Manokwari aankwam was o.a. volgestouwd met inventaris en gereedschappen voor het Ziekenhuis.

Uit de folder van LAMP

**PEMERINTAH KABUPATEN MANOKWARI
RUMAH SAKIT UMUM DAERAH**

Jl. Bhayangkara No.1 Manokwari Papua Telp. 211440-211441-213189

Manokwari, 08 Januari 2005

Nomor : 900/023 /2004
Sifat : Biasa
Lampiran : -
Perihal : Permohonan Bantuan Peralatan Medis

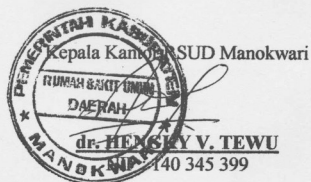
Kepada
Yth : Stiching Lamp
t.a.v.
S.A.J. Munneke
Steenuil 37
7827 GJ EMMEN
Belanda

Kami Rumah Sakit Umum Daerah Kabupaten Manokwari dengan Jumlah Tempat Tidur : 114 dengan kemampuan 4 dokter spesialis (Bedah, Penyakit dalam, Anak dan Kebidanan), 11 dokter umum, 121 Perawat , BOR 64 % , $\pm$ 80 % pasien yang kami rawat merupakan pasien miskin. Dana yang kami terima sebagian besar dialokasikan untuk biaya operasional.

Melalui surat ini kiranya Stiching Lamp dapat membantu kami berupa peralatan medis yang sangat kami butuhkan sebagai berikut :

1. Tempat Tidur Hidrolik : 50 Unit
2. Kursi Roda : 10 Unit
3. Brand card : 10 Unit
4. Suction Pump : 10 Unit
5. X Ray Unit Portable : 1 Unit
6. USG : 1 Unit

Demikian permohonan kami, atas perhatian dan bantuannya diucapkan terima kasih

DvhN
18/08/2005

2005: De brief met de hulpvraag van het ziekenhuis in Manukwari

Techniekdocent wil van pensioen genieten in Papua

Op de kop af 25 jaar heeft Solke Munneke uit Emmen gewerkt als techniekdocent. Hij deed dat bij het Noorderpoortcollege aan de Frankrijklaan in Stadskanaal. Vele honderden jongeren hebben les van hem gehad. Onlangs ging hij met vervroegd pensioen. Dat betekent in zijn geval niet uitrusten. Munneke begint aan een nieuw avontuur. Hij verhuist naar Papua, het voormalige Irian Jaya. Om te genieten én om zich in te zetten voor de mensen.

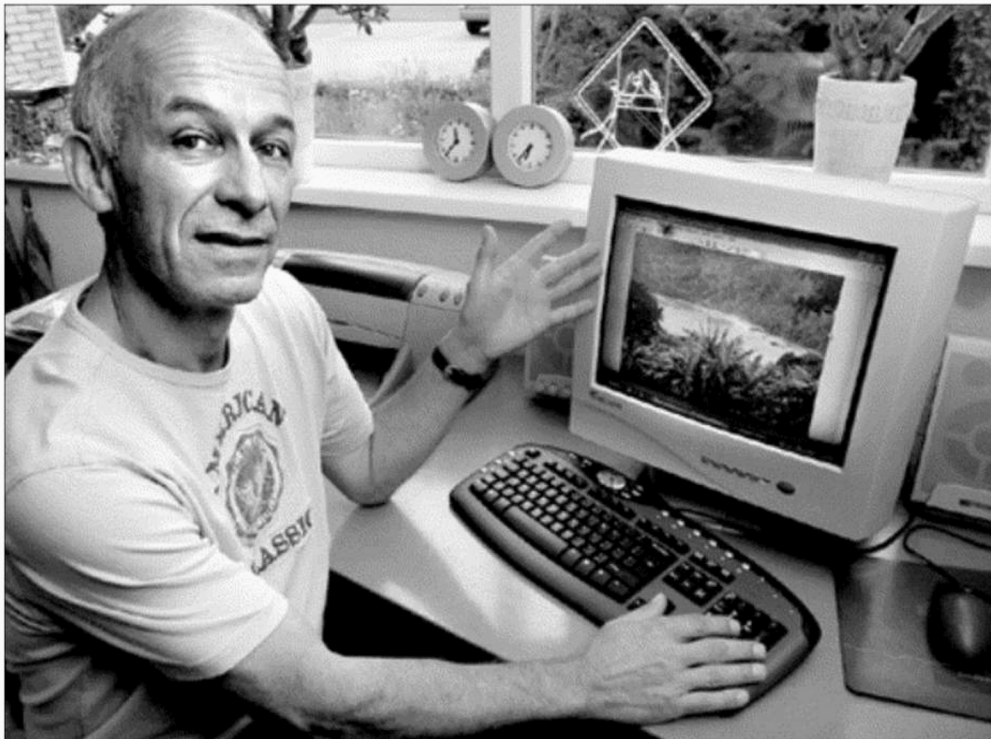
Door Diana Hollander

Het kriebelt. Munneke, 55 jaar oud, is klaar voor vertrek. Hij wacht nog op zijn visum. Munneke heeft aan het einde van het afgelopen schooljaar al afscheid genomen van zijn leerlingen en collega's. Een paar dagen geleden kreeg hij vrienden en familie over de vloer. Zodra het visum er is, pakt hij een tas met kleren en wat persoonlijke bezittingen. De rest laat hij achter. In Papua wacht een nieuw leven, een nieuw start.

Munneke vertelt enthousiast. Hij is gefascineerd geraakt door het land door zijn vroegere buurman Peter Daan Bruigom. "Hij heeft Indonesisch bloed en is teruggegaan naar zijn roots. Ik heb hem vaak bezocht. Ik ging er zes weken naar toe op vakantie. De eenvoud van het leven daar heeft me gegrepen. Het jachtige is weg. Dat moet ook in verband met de temperatuur, maar toch. Mensen leven van dag tot dag. Ze zitten er 's avonds niet voor de beeldbuis, maar gaan gezellig bij elkaar zitten om bijvoorbeeld muziek te maken op zelfgemaakte instrumenten."

Met zijn pensioen in aantocht heeft Munneke de knoop doorgehaakt. Voor hem geen oude dag in Nederland, maar een sober leven aan de andere kant van de wereld. In zijn toekomstige woonplaats zijn geen luxe apparaten, zelfs geen elektriciteit of stromend water. De Emmenaar heeft er een stuk grond gekocht in het dorpje Asai, in het noordoostelijke deel van Papua. Daar gaat hij met hulp van de inwoners een huis bouwen. "Het wordt simpel. Van hout, met een grote veranda en een werkelijk prachtig uitzicht op de oceaan."

Lijnd Peter Daan en zijn vrouw

Solke Munneke bereidt zich voor op zijn vertrek naar Papua. Op zijn computer prijkt een foto van het uitzicht dat hij straks heeft vanuit zijn nog te bouwen woning. Op de klokken zowel de Nederlandse als de Indonesische tijd. "Zo hoef ik niet steeds het tijdsverschil in de gaten te houden als ik dingen aan het regelen ben." Foto: DvN/Wladimir van der Burgh

wonen op veertig kilometer afstand, in de stad Manokwari. "Er wonen daar 120.000 mensen. Peter Daan en zijn vrouw hebben in Asai een buitenhuis waar ik kan wonen totdat mijn eigen huis klaar is."

Lanterfanten ligt niet in Munneke's lijn. Hij is vastberaden zich namens Stichting Lamp in te zetten voor de plaatselijke bevolking. De afgelopen maanden is hij erin geslaagd om 32 ziekenhuisbedden, 37 matrassen, nachtkastjes en allerhande gereedschap bij elkaar te brengen. De spullen staan momenteel in een grote container in Rotterdam te wachten om verscheept te worden. "De

bedden, matrassen en nachtkastjes zijn bedoeld voor het ziekenhuis in Manokwari, waar de vrouw van mijn vroegere buurman hoofd van de kraamafdeling is. De spullen die ze daar hebben, voldoen echt niet."

Munneke heeft tijdens vorige reizen al vacuumapparatuur meegenomen voor de kraamafdeling. De koffer waarin dit destijds vervoerd is, kon hij aanschaffen dankzij de bijdragen die leerlingen van zijn oud-collega Albert Leutscher hebben gedaan. Ook bedrijven en instellingen uit de regio hebben de Emmenaar in het verleden al vaak financieel gesteund.

En dat geldt ook zeker voor Stichting Lamp. "Zij zetten zich overal ter wereld in voor betere zorg en onderwijs voor alle mensen, ongeacht hun geloof. Ze hebben 10.000 euro gereserveerd. Dat bedrag kan ik aanspreken als ik daar misstanden zie in primaire levensbehoeften, denk aan het ontbreken van toiletten bij een schoolgebouw. De bedoeling is dat de mensen zelf aan de slag gaan en dat ik de vinger aan de pols houd."

De oud-docent benadrukt dat hij zich zowel voor de christelijke als de moslimbewoners van Papua gaat inzetten.

"Ik ga niet alleen voor het zieken-

huis aan de slag, maar ook voor school. Het is belangrijk dat mensen een opleiding krijgen en dat ze ook iets doen met datgene wat ze hebben geleerd. Ik zit er aan te denken om een werkplaats in richten waar mensen terecht kunnen. Waar ze gebruik kunnen maken van apparatuur."

Bang voor terreur is Munneke niet. "In Emmen kan me ook iets gebeuren. Als het echt gevaarlijk wordt of als het me niet bevalt, dan kom ik gewoon terug. Ik houd mijn Nederlands paspoort. Bovendien heb ik hier twee dochters, familie, kennissen en vrienden die ik wil blijven zien."

Erik Gimbergh

Leeftijd: 56 jaar
Periode: 2011 - nu
Functie: Sponsor

“Het was een beetje de omgekeerde wereld: normaal zoekt een stichting sponsoren...”

Mijn verhaal over de stichting LAMP begint met een collega die ik had, die op een bepaald moment een kind kreeg: Max. Max heeft maar kort geleefd en is in de wieg overleden. Het was een vreselijke schok voor zijn ouders. Ze bethachten toen: een kind verliezen is het ergste wat je kan gebeuren, wat kunnen we doen om te voorkomen dat dit andere mensen overkomt? Ze hebben een stichting opgericht, stichting Max, met als doel te voorkomen dat mensen dit zouden moeten meemaken.

Ze waren allebei managementconsultants en hebben toen gekeken hoe ze hun geld zo efficiënt mogelijk konden inzetten om dat doel te bereiken. En dat bleek door het boren van waterputten in Bangladesh. In Bangladesh is de waterkwaliteit zo slecht dat er veel kinderen overlijden aan vergiftiging. Ik heb toentertijd wel eens wat gedoneerd aan hun stichting. En toen ik mededirecteur en -eigenaar werd van mijn huidige bedrijf, Praclox, hebben we ook een aantal waterputten gesponsord. Die waterputten werden geadopteerd door de lokale gemeenschap en we kregen dan mooie foto's waarop de lokale gemeenschap bij

de nieuwe waterput stond met een bord: 'Deze put is geslagen door Stichting Max en gesponsord door Praclox'. Op het prikbord in ons bedrijf hebben jarenlang een aantal van die foto's gehangen.

Stichting Max organiseerde op een gegeven moment een bouwreis naar Bangladesh, in samenwerking met Bouwmaat, een groothandel voor bouwmaterialen, en ze vroegen mij of ik ook mee wilde. Samen met een collega ben ik toen naar Bangladesh geweest. We zijn een paar dorpjes in geweest en hebben kennis gemaakt met de lokale hulporganisatie en hun leider, Ajub. En toen ik terug was in Nederland kwam die lokale organisatie vragen of wij hen konden helpen bij het bouwen van een school. Ze hadden een klein schooltje en dat wilden ze uitbreiden. Wij hebben toen in het bedrijf gezegd: 'Wij gaan die school sponsoren.' Maar ja, we hadden geen kennis van zaken hoe je dit aan kunt pakken. Toen ben ik actief op zoek gegaan naar een goede-doelen-stichting die wel ervaring had met projecten in Bangladesh.

En zo kwam ik al googelend uit bij de stichting LAMP, die ervaring had met het bouwen van een school in Bangladesh. Ik heb contact gezocht en zij waren erg enthousiast. Ze hadden net een grote sponsor verloren en beschikten nog maar over een klein budget. Wij hadden een redelijk royaal budget en zij vonden het prachtig om dit project te omarmen.

*Dus met geld van ons en inzet van hen hebben we toen de school, de **Max Primary School**, gebouwd.*

Sindsdien houden we de school draaiende. We sponsoren elk jaar €5.000 à €6.000 voor salarissen, schoolspulletjes enz. En dat doen we altijd via stichting LAMP. Eerst was Bert Niemarkt onze contactpersoon in het bestuur en nu is dat al jaren Frank Broeders. Het contact is zo goed geweest dat we nu hun grootste sponsor zijn. Het is ook heel fijn dat er bij stichting LAMP niets aan de strijkstok blijft hangen. Het zijn goudeerlijke mensen. Naast de exploitatie van de school sponsoren we ook scholarships voor studenten in Bangladesh. Lokale mensen dragen studenten aan, die anders niet zouden kunnen gaan studeren. En sinds een tijdje hebben we nu ook beurzen voor kinderen die op de Max Primary School hebben gezeten en die anders niet naar de middelbare school hadden gekund.

We hebben regelmatig contact met de stichting en één keer per jaar komt het bestuur bij ons op het bedrijf en dan bespreken we de voortgang van alle projecten. Het is een langdurige relatie die we zijn aangegaan en zolang de stichting zo blijft draaien als ze doet, blijven wij wel sponsoren.

De stichting heeft ook goed geregeld dat een student die een scholarship krijgt, verzekerd is van continuïteit, door het budget voor 5 jaar te blokkeren. Iedereen die aan het studeren is, kan het afmaken.

Ik weet niet of het bouwen van die school gelukt zou zijn zonder de stichting LAMP. Ze zijn een ANBI goedgekeurde stichting, waardoor sponsors belastingvrij kunnen schenken. Anders zou er minder geld overblijven en dan zouden we die school niet hebben kunnen bouwen.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Ik vind het belangrijk om iets terug te doen voor de gemeenschap. We verdienen goed geld met ons bedrijf en dan mag je ook wel wat terugdoen. We geven aan goede doelen, klein en groot. Aan Oxfam Novib geven we veel geld, maar ook aan de plaatselijke korfbalvereniging, omdat een van onze medewerkers daar korfbalt, of aan de blaaskapel, omdat een van ons daar speelt.

2014: de Max Primary School is klaar

Maar onze focus ligt toch wel op het onderwijs en op micro-kredieten, daar geloof ik zelf heel erg in. Ik ben wel de drijvende kracht achter de hele sponsoring. Voor mijzelf en ons bedrijf is het een verrijking dat we dit kunnen doen. Op ons wekelijks werkoverleg met alle medewerkers (20) staat er altijd op de agenda: goede doelen. Als er iets te melden valt, dan doe ik dat daar en op het prikbord staan soms de verslagen van de studenten van de scholarships, met foto en CV.

Onze medewerkers zijn allemaal voor een klein deel aandeelhouder en bij de start van de bouw van de Max Primary School heb ik aan de aandeelhoudersvergadering voorgesteld om ons budget voor MVO te verdubbelen, zodat we de school konden bouwen.

En daar was iedereen het mee eens. Medewerkers zijn er wel bij betrokken en zien dat er ieder jaar, namens hen, geld gaat naar goede doelen.

Iedereen haalt er wel een soort trots uit dat we niet alleen voor onszelf bezig zijn.

Ik zit inmiddels 17 jaar bij het bedrijf en zal hier wel zitten tot mijn pensioen. We zijn een heel sociaal bedrijf en in de 25 jaar dat we bestaan is nog nooit iemand met een vast contract weggegaan en dat is best uniek. De sfeer in het bedrijf is heel relaxed: we geven veel vertrouwen aan de mensen en dat is het geheim van ons succes.

School in Bangladesh klaar

12 maart 2014

Via de Stichting LAMP is er met geld van Praclox de afgelopen jaren gewerkt aan het bouwen van een school in Bangladesh in de regio Madaripur. De eerste contacten met de lokale hulporganisatie zijn gelegd in 2011, toen Erik en Alex van Praclox in Bangladesh zijn geweest met een bouwreis. De lokale hulporganisatie (Aungkur Palli Unnayan Kendra) heeft nadien hulp gevraagd bij het bouwen van een school. Praclox heeft dit project daarop geadopteerd en hierbij de Stichting LAMP om hulp gevraagd vanwege hun kennis van dergelijke projecten.

Inmiddels is de school gebouwd en zijn we trots op het resultaat. Er staat een prachtig gebouw, vrij van overstromingen en met een keurige sanitaire voorziening (dat is in dat gebied niet standaard!). De kinderen uit de buurt kunnen hier de gehele lagere school doorlopen.

Naast de bouw van de school sponsort Praclox de eerste jaren ook de operationele kosten van de school zoals uniformen, lerarensalarissen, potloden, boeken, etc.

website Praclox

Praclox is een bedrijf wat het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) hoog in het vaandel heeft. Gedurende het jaar worden vele goede doelen gesteund, van kleine initiatieven lokaal in Gorinchem tot grote projecten in het buitenland en donaties aan hulpacties bij rampen. Daarnaast heeft Praclox een paar speerpunten, o.a.: Stichting LAMP

Stichting LAMP is een ANBI-erkende stichting die zich richt op onderwijs- en gezondheidsprojecten in minder ontwikkelde landen. Het is een kleine stichting met zeer betrokken bestuursleden. Het persoonlijke contact, de motivatie en inzet van de bestuursleden en het feit dat vrijwel 100% van de gelden ten goede komt aan de projecten spreekt Praclox sterk aan.

Via Stichting LAMP wordt jaarlijks een aanzienlijke donatie van Praclox besteed aan diverse - voornamelijk onderwijs - projecten. Het grootste project is tot dusver het bouwen van een school in Bangladesh, naar aanleiding van een bouwreis in 2011 door Erik en Alex. Deze school is geheel door Praclox gefinancierd en wordt jaarlijks door Praclox ondersteund. Stichting LAMP heeft dit gehele project zowel in financiering als uitvoering begeleid.

Daarnaast verleent Praclox via de Stichting LAMP ook een aantal beurzen aan middelbare scholieren en universitaire studenten uit arme gezinnen in Bangladesh. Deze kinderen zouden normaliter niet in staan zijn geweest om hun opleiding voort te zetten.

website Praclox

Frank Broeders

- Leeftijd:** 67 jaar
Periode: 2005 - nu
Functies: Algemeen bestuurslid, Voorzitter en Sponsor (vanaf 2013)

“Ik krijg meer energie van geven, dan van nemen...”

In 2003 vroeg Bert Niemarkt, een collega van het Noorderpoort, mij of ik actief wilde worden in het bestuur van stichting LAMP. In eerste instantie zei ik 'nee', omdat het privé niet goed uitkwam. Na zijn afscheid op school kwam Bert nog een keer langs met dezelfde vraag en stelde hij voor dat ik eerst een jaartje op proef mee zou draaien. In die tijd wilde ik iets doen met mijn maatschappelijke betrokkenheid, die ik van huis uit heb meegekregen.

Ik ben idealistisch ingesteld: ik wil de wereld een beetje beter achterlaten dan dat ik hem gevonden heb. LAMP paste daarbij en vooral de onderwijsprojecten spraken mij aan. Ik denk dat als je goed zorgt voor de kinderen en hen kansen geeft, dan volgen de ouderen vanzelf. En toen heb ik 'ja' gezegd. Meteen heb ik aan de orde gesteld in het bestuur: 'als het geld van de legaten op is, gaan we dan meer actief achter geld aan of is het dan een aflopende zaak?' Het bestuur heeft toen uitgesproken dat ze door wilde gaan en actief achter sponsoren aan zou gaan. En dat doen we nu nog steeds. Omdat de vorige voorzitter, Gerbrand, ermee stopte, werd ik voorzitter.

Ik heb het voorzitterschap nooit geam-bieerd en blijf het liefst op de achtergrond. We zitten op dit moment nog met z'n drieën in het bestuur en dat is een beetje kwetsbaar.

Drie mannen is ook niet goed. Gelukkig is Robert, onze secretaris, nog een jonge vent en komt vaak met nieuwe ideeën. We zouden een meer divers bestuur moeten hebben, maar dat is niet zo makkelijk. We hebben wel gesprekken gevoerd met kandidaten, maar mensen hebben ook weer redenen om niet mee te doen. LAMP is een stichting van Doeners, we vergaderen heel weinig.

Activiteiten

Soms als ik met sponsoren praat, zeggen ze: 'Frank, die hele stichting, wat heeft het voor zin? Een druppel op een gloeiende plaat.' Dan laat ik hen een filmpje zien van Lizveth, een meisje uit Peru. Dankzij LAMP heeft ze een beurs gekregen, is afgestudeerd en nu inmiddels aan het werk bij de hulporganisatie, waar ze eerst hulp van ontving. Die druppel heeft wel haar hele leven veranderd. Voor de betreffende jongeren is het wel een hele grote druppel.

Mijn vrouw Lydia en ik hebben de gewoonte om, als we op vakantie zijn, ook een of twee dagen in dat land rond te kijken of LAMP daar iets kan betekenen. In Peru had ik destijds contact gezocht met Ellen Bos, een Belgische, die daar een stichting had voor huiswerkbegeleiding, bijles, tandenpoetsen e.d. Daar ontmoetten we een klein meisje, Lizveth, die nu dus zelf bij die stichting werkt en zo is het cirkeltje weer bijna rond. Het is een prachtig voorbeeld.

Naast Lizveth is ook Mostak een mooi voorbeeld. Hij is ooit als leerling begonnen op de eerste school die LAMP heeft gebouwd, de Shonalischool in Solemanpur, van 1991-1995. Voor zijn universitaire opleiding (2003 – 2009) 'Electrical and Electronics' heeft Mostak een P.C.Das-Scholarship gekregen van stichting LAMP en hier is hij Cum laude voor geslaagd. Mostak is een eigen bedrijf gestart en dat hebben we ook gesteund. Nu heeft hij aangegeven dat hij zichzelf kan bedruipen en geen geld meer van ons nodig heeft. Zes jaar geleden ben ik voor het Noorderpoort, samen met het Alfa College en Terra College, een project begonnen: het bouwen van een huiswerkinstituut in Tichendeal in Roemenië samen met onze leerlingen van niveau 1 en 2 in het kader van Erasmusgelden. Nog steeds gaan de scholen elk jaar met 20 studenten naar Tichendeal om te bouwen aan het huiswerkverblijf en de huizen te verbeteren op "Gypsy Hill".

De studenten bouwploeg in 2018

Elk jaar maakten de drie scholen samen €37.500 over voor de bouwkosten. Ook stichting LAMP heeft voor de eerste bouwkosten van het huiswerkverblijf een startbijdrage gegeven van €11.000.

Roemeense leerlingen bleken ook een studiebeurs nodig te hebben en toen kwam LAMP weer in beeld. Nu sponsort LAMP elk jaar vijf leerlingen uit Roemenië. Ook hebben we nog steeds contacten in Malawi, daar sponsoren we vier meisjes die naar school gaan. De heer Das maakt daarvoor elk jaar geld aan ons over. In Senegal ondersteunen we 11 kinderen, die naar school gaan en dit project is aangedragen door een van onze ambassadeurs André Kistemaker. Verder ontvangt een aantal studenten in Vietnam, Peru, Bangladesh, Kenia

Ambassadeurs

De stichting kent 'ambassadeurs'. Zij maken geen deel uit van het bestuur, maar dragen LAMP een warm hart toe. Niet iedereen kan ambassadeur van de stichting worden; het bestuur is er kieskeurig in: het moet wel wat opleveren. Ze kunnen initiatief nemen om sponsors te zoeken of zelf een project aandragen. Momenteel kent de stichting drie ambassadeurs.

en Indonesië een studiebeurs via stichting LAMP. We sturen er als stichting wel heel erg op dat de jongeren hun best doen om een diploma te halen.

Een enkele keer lukt dat niet en dan volgt een gesprek met de contactpersoon die we altijd in het land hebben: 'Moeten we in deze student nog wel geld steken? Want er zijn nog wel duizend kinderen die graag verder willen leren.'

Sponsors en (inzamel)acties

Onze hoofdsponsor is Praclox, een bedrijf uit Gorinchem, dat software bouwt voor incassobureaus. 12 jaar geleden is die relatie ontstaan doordat Erik, de directeur, ons belde en zei: 'Ik heb een plan en geld, maar geen tijd': hij wilde een school bouwen in Bangladesh. Vanuit het bestuur heeft Bert zich hiervoor ingezet. En alle credits voor Bert: in 2011 is er voor niet teveel geld een mooie school gebouwd: de Max Primary School in Madaripur.

Na het bouwen van de school is de samenwerking met Praclox voortgezet en inmiddels duurt die al 12 jaar. Erik is gecharmeerd van wat LAMP doet. Hij betaalt elk jaar ruim €6.000 voor de exploitatie van de school, €6.000 voor de exploitatie van de school, €6.000 voor de exploitatie van de school, die een technische opleiding willen volgen en €5.000 voor eigen ideeën van de stichting.

Op dit moment wordt dat ingevuld met een nieuw project: de overstap van de Max Primary School naar het voortgezet onderwijs. Elk jaar krijgen 4 leerlingen hiervoor extra ondersteuning. De leerlingen worden uitgezocht door onze contactpersoon ter plaatse, Ayub. Hij kan inschatten welke leerlingen kans op succes hebben.

Een andere sponsor is Herma Jonker van bedrijf Ictus die zich ook ambassadeur van LAMP mag noemen. Zij geeft aan het eind van het jaar 2,5% van haar eigen omzet aan de stichting.

Tot de Corona-epidemie organiseerden we elk jaar de LAMP-Classic, een officiële wielertoertocht, waarvoor we ook sponsoren hebben gevonden. Het leverde ons per jaar tussen de €5.000 en €6.000 op.

Het was een gezellige dag, vaak met barbecue en iedereen kon meedoen. Helaas zijn door corona een paar organisatoren gestopt, maar in 2024 organiseren we weer een de LAMP-classic in samenwerking met wielervereniging Trapstel.

In het verleden heeft Koos, onze penningmeester, ook een wijnactie opgezet om geld voor de stichting binnen te halen. Dat leverde per jaar zo'n €1.000 op. Maar inmiddels is alles duurder geworden en is het niet meer zo lonend om deze wijn aan te bieden.

We hebben als stichting de ANBI-status en dus zijn giften aan LAMP aftrekbaar voor de belasting. Vrienden van de stichting LAMP geven elk jaar een mooi bedrag en zelf doneren we als bestuur ook. En soms krijgen we via www.geef.nl een extraatje.

Selecteren

We krijgen veel vragen om hulp, maar daar wijzen we ook heel wat van af. Soms is dat omdat het onze portemonnee te boven gaat. Maar we kijken ook naar wat 'er aan de strijkstok' blijft hangen. We krijgen vaak aanvragen via andere stichtingen. Dan vraagt onze penningmeester eerst de jaarrekening op van de betreffende stichting.

Als hij dan een CEO-salaris ziet van €80.000, dan doen we niet mee.

Wij willen dat mensen waar we mee samenwerken, het ook belangeloos doen.

Stichting LAMP is in mijn leven één van de activiteiten waarvan ik zeg: 'Daar ben ik trots op.' Heel kleinschalig, maar daar kan ik goed mee leven. Ik zoek altijd dingen om zinvol bezig te zijn. Met LAMP helpen we tientallen kinderen een stapje verder en ik lever een kleine bijdrage aan het geluk van die kinderen. Dat geeft een goed gevoel en daar krijg ik energie van.

De toekomst van LAMP zie ik met vertrouwen tegemoet. Zoals we het nu doen, kunnen we nog jaren verder. Als ik straks gesetteld ben in mijn pensioen, ga ik weer vaker bedrijven benaderen voor sponsoring. Een punt van zorg is, wat mij betreft, de kwetsbaarheid van het bestuur. Het zou mooi zijn als we nog een enthousiast bestuurslid zouden vinden met nieuwe ideeën en kennis van marketing.

*) Inmiddels heeft de stichting een nieuw bestuurslid gevonden in de persoon van Caroline Nauta.

Een persoonlijk verhaal van Lizveth

Hallo! Ik ben Lizveth, ik ben 23 jaar, ik sta op het punt om af te studeren aan de hogere school voor Toerisme. Mijn familie is afkomstig uit een kleine, zeer traditionele gemeenschap in de Andes die Huancarani heet. Vele jaren geleden zijn we naar de stad Cusco verhuisd in het district van San Jeronimo, op zoek naar een beter leven en betere kansen. Helaas is ook hier de realiteit zeer hard en is er veel discriminatie van personen die afkomstig zijn van het platteland.

Lizveth Quispe Aguilar heeft een beurs van stichting LAMP ontvangen; nu helpt zij zelf kinderen in Peru. Ze heeft een prachtige bedankvideo gemaakt die te zien is op YouTube: http://youtube.com/watch?v=W_z9ToOQcB8

Mijn ouders hebben zelf niet kunnen studeren en spreken nauwelijks Spaans. Thuis spreken we Quechua, de oorspronkelijke taal uit de Andes.

Mijn familie heeft zeer weinig economische middelen.

In het huis waar ik opgroeide was er niet eens een tafel om aan te studeren. Toen ik acht jaar oud was kreeg ik de kans om naar het educatieve project van Añañau te gaan, dicht bij mijn huis. Añañau gaf me een veilige en rustige omgeving waar ik kon studeren en waar ik hulp ontving bij mijn huiswerk. Langzaam ging het steeds beter met mijn schoolwerk. Ik heb altijd veel zin gehad om te studeren, maar door de realiteit waarin mijn familie leeft, dacht ik dat dit niet mogelijk was.

Naarmate ik ouder werd en de jaren voorbijgingen, begon ik te dromen om verder te kunnen studeren en een goed beroep uit te oefenen.

En de organisatie van Añañau, met de hulp van stichting LAMP uit Nederland, heeft me deze kans gegeven. Ik ga de eerste jongere van Añañau zijn die een hogere studie afrondt.

In mijn gemeenschap hebben niet veel meisjes de kans om te studeren.

Ik ben heel gelukkig dat ik geslaagd ben en dat ik al die jaren deze hulp heb gekregen van de organisatie.

Ik wil graag een voorbeeld zijn voor andere jongens en meisjes en hen tonen dat alles mogelijk is en dat dromen werkelijkheid kunnen worden.

Nu is het mijn beurt. Ik doe nu vrijwilligerswerk bij Añañau waarbij ik de jongsten help met hun huiswerk. Op die manier wil ik wat terugdoen voor de organisatie die me zo lang heeft geholpen. En via de samenwerkingsverbanden van Añañau met andere scholen proberen we de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren en meer inclusief te maken. Mijn droom is nu dat nog veel meer jongeren dezelfde kans krijgen die ik kreeg, en de hulp om verder te studeren en een betere toekomst tegemoet te gaan. En daar kunnen we samen voor zorgen. Grote dank aan stichting LAMP voor het steunen van mij met een studiebeurs en dit mogelijk te maken samen met stichting Añañau.

Een persoonlijk verhaal van Mostak

Sinds 2019 werk ik als onderzoeks- en ontwikkelingsstafid bij het Oak Ridge National Laboratory (ORNL) en woon in Knoxville, Tennessee (VS). Ik ben in 2014 naar de VS verhuisd en heb in 2019 mijn doctoraat in elektrotechniek behaald aan de Universiteit van Akron, Ohio.

In Bangladesh heb ik mijn bachelor in engineering gehaald aan de Bangladesh University of Engineering and Technology, de meest prestigieuze universiteit in Bangladesh. Tijdens mijn bachelorstudie ontving ik een beurs van de stichting LAMP, wat mijn studie en de daaropvolgende carrière aanzienlijk heeft geholpen. De beurs gaf me steun en zekerheid, zodat ik me kon focussen op mijn studie. Mijn academische ontwikkeling van vier jaar laat duidelijk zien hoe groot de impact van die beurs was. Met dank aan stichting LAMP uit het diepst van mijn hart.

Ik ben opgegroeid in Solemanpur, Kotchandpur, Bangladesh, in dezelfde buurt als dr. Prakash Das. Ik zag daar de baanbrekende initiatieven van stichting LAMP sinds het begin van de jaren 90. Ik herinner me het initiatief van de avondschole, waarbij de plaatselijke arbeiders na zonsondergang naar de school kwamen om hun eerste letters, cijfers en woorden te leren. Ik herinner me de bouw van Shonalischool van het begin tot het einde. Ik was vier, maar ik herinner me nog hoe blij ik was dat we een nieuwe school in ons dorp kregen.

De school werd het meest impactvolle gebouw van ons dorp en van mijn leven.

Ik heb in 1995 de basisschool (klas 1-5) op de Shonalischool afgerond en ben naar de middelbare school gegaan. In 2003 voltooide ik mijn middelbare school en werd toegelaten tot de Bangladesh University of Engineering and Technology in Electrical Engineering. Gedurende deze tijd zag ik andere, zeer impactvolle initiatieven van stichting LAMP en ik ontmoette dr. Das en Bert Niemarkt persoonlijk. Ik kwam meer te weten over stichting LAMP en haar initiatieven in andere delen van de wereld. Het inspireerde me om ook iets voor anderen te gaan doen.

Tijdens mijn bachelorstudie heb ik het initiatief genomen om de jonge studenten van mijn dorp te helpen. Ik organiseerde een team, noemde het initiatief Jibon (later omgedoopt tot Notunboi-nieuw boek) en concentreerde me op het verbeteren van technologie om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen, speciaal gericht op het platteland van Bangladesh. Ik sprak met de heer Bert over dit initiatief tijdens een van zijn bezoeken aan Bangladesh en sindsdien heeft stichting LAMP dit initiatief financieel ondersteund. We werken samen met de lokale vrijwilligers, scholen, en we voorzien de studenten van de basiskennis over informatica.

We ontwikkelden online educatief materiaal ter ondersteuning van het curriculum van het leerboek.

Nadat ik naar de VS ben verhuisd, werk ik aan het ontwikkelen van een zelfvoorzienend proces voor het genereren van educatieve inhoud en het opleiden van mensen om zelfstandig ondernemer te worden met de nodige computervaardigheden. Tijdens deze reis heb ik veel uitdagingen, ups en downs meegeemaakt en verschillende manieren geleerd om iets terug te doen voor de samenleving waarin ik ben opgegroeid.

Ik wil de stichting LAMP nogmaals bedanken voor de grote impact die het heeft gehad op mijn leven en voor het ondersteunen van het realiseren van mijn droom om mijn medestudenten te helpen beter onderwijs te krijgen.

De bestuursleden: Koos Weerts, Frank Broeders en Robert Runia

“Onze Calimero-status is ook onze kracht...”

→ Hoe gaat het met de stichting op dit moment?

De stichting is gezond, zowel financieel als bestuurlijk. Financieel hebben we een dekking voor alle afspraken die we zijn aangegaan, dus we kunnen aan al onze verplichtingen, nu en in de toekomst, voldoen. Bestuurlijk is het met z'n drieën wel af en toe aanpoten, vooral voor de penningmeester, maar binnenkort komt er een nieuwe bestuurder bij. Dat geeft dan ook meer ruimte om nieuwe dingen op te pakken. We zijn een kleine stichting, een klein Goed Doel. Het lijkt een druppel op een gloeiende plaat, maar een klein gebaar kan een groot verschil maken. Voor de student die een beurs krijgt, is het de start en de kans op een beter leven voor zichzelf en de familie. De mensen die ons steunen weten dat het geld op de goede plek terecht komt. Bij grotere organisaties is er vaak sprake van overhead.

→ Hoe komen jullie aan de projecten die je ondersteunt?

Voor de scholarships is het relatief eenvoudig. We hebben een aantal vaste landen met vaste contactpersonen en die melden jaar op jaar nieuwe studenten aan voor de scholarships. En voor de andere projecten die we uitvoeren, hebben we altijd een vaste contactpersoon die we kennen en vertrouwen. Op reis in Peru kwam Frank in contact met Ellen Bosch en daar kwam het project met de stichting Añañau uit voort. Of neem het project in Senegal waar het schoonzusje van André heeft gewoond: daar hebben we voor 11 kinderen lesmateriaal en schooluniformen aangeschaft. Het ging hier om een bedrag van €800 per jaar en nu hebben we jaarlijks contact met haar over hoe het gaat en wat de stand van zaken is.

Soms leidt het ene project weer tot een volgend project. Na de bouw van het huiswerkverblijf in Roemenië zijn weer een 5-tal studiebeurzen aangevraagd. Dit is ook gebeurd na de bouw van de Max Primary School in Bangladesh.

En we krijgen aanvragen via onze ambassadeurs, onze sponsors en vanuit externe partijen. Bij aanvragen via onze website is het de kunst om het kaf van het koren te scheiden.

Dat doen we in het bestuur. Als voorbeeld: we kregen een aanvraag uit Australië en zagen toen op Google dat het van een vrij grote organisatie is met een grote marketingafdeling. Voor ons is dan duidelijk: dat past niet. We krijgen meer aanvragen dan we kunnen bekostigen en dan moeten we regelmatig aanvragen afwijzen .

→ **Hoe maken jullie de keuzes?**

We hanteren een aantal uitgangspunten:

- De projectaanvraag moet binnen onze missie vallen. Hierin staat dat we alleen projecten ondersteunen op het gebied van onderwijs en zorg.
- We werken alleen met lokale initiatieven; acceptatie en realisatie van projecten heeft daardoor een grote kans van slagen.
- De stichting kent de mensen die verantwoordelijkheid dragen voor de projecten persoonlijk; vertrouwen is het sleutelwoord.
- Tot slot moet er voldoende geld beschikbaar zijn om het gehele project te financieren, zodat we het totale bedrag kunnen reserveren.

→ **En hoe houden jullie een vinger aan de pols?**

Zoals eerder aangegeven gaan we uit van vertrouwen. We hoeven niet van elk kladblok een bonnetje, maar we willen wel weten of de kinderen het goed doen op school en of de projectafspraken worden nagekomen! We vinden inhoudelijke informatie belangrijk. En dat geldt voor alle projecten: als we geen of onvoldoende informatie krijgen, wordt de volgende betaling (nog) niet overgemaakt.

→ **Bezoeken jullie de projecten ook?**

Door corona is het een paar jaar niet doorgedaan, maar begin 2024 gaan we voor het eerst als bestuur op werkbezoek naar Bangladesh. Dat doen we deels op eigen kosten, maar ook van onze hoofdsponsor Praclox hebben we €2.000 ontvangen als bijdrage voor de reis.

We gaan projecten bezoeken en mensen ontmoeten waarmee we tot nu toe alleen via mails en brieven gecommuniceerd hebben. En we gaan de mogelijkheden onderzoeken voor nieuwe projecten.

→ **Wat zijn jullie ambities?**

Nu komt er ongeveer €30.000 per jaar binnen en dat zouden we wel willen op-hogen tot €100.000, dan zijn we nog niet groot. Elk jaar hebben we een ge-sprek met onze hoofdsponsor en die is tot nu toe heel positief. Hij zegt altijd: 'Zolang wij geld verdienen, is er ook een deel voor LAMP.' Maar toch vinden we het raadzaam om op zoek te gaan naar een tweede hoofdsponsor, zodat je ruimte krijgt voor extra projecten. Afhankelijk zijn van één sponsor maakt je kwetsbaar.

Daarnaast kunnen we ook wel meer doen aan het werven van donateurs, dat ligt nu een beetje stil. Onze ambas-sadeur, André Kistemaker, die actief bezig is met het vinden van sponsoren voor de LAMP-classic, is een goed voor-beeld hoe het kan en moet. Ook krijgen we nu jaarlijks een vast bedrag van "de vrienden van stichting LAMP" via auto-matische afschrijvingen, maar er ko-men weinig nieuwe bij. Er is nog vol-doende potentie, er zijn nog genoeg mensen die wel willen geven. We zou-den mensen en bedrijven actiever kun-nen benaderen, maar het ontbreekt ons gewoon aan tijd.

Het zou mooi zijn als we weer een be-stuur van 5 mensen hebben, waarvan één zich dan kan focussen op het bin-nenhalen van sponsoren en donateurs.

Ook Social Media is voor ons nog een braakliggend terrein.

Inmiddels hebben we een nieuw be-stuurslid in de persoon van Caroline Nauta. Zij gaat zich intensief bezig hou-den met zaken als Social Media, website en sponsoring.

Ons ideaal is om met name in de landen waar we nu actief zijn, meer projecten te gaan doen, zoals bijvoorbeeld een schooltje bouwen in Senegal. En het zou mooi zijn als daar dan ook een voetbal-veldje bij komt.

→ **Bestaat LAMP nog over 25 jaar?**

Over 5 jaar bestaan we zeker nog; over 25 jaar is iets moeilijker te voorspellen. Hangt af van of we fondsen blijven krij-gen en of we kans zien om het bestuur te verjongen. Maar als het aan ons ligt: zeker! We moeten wel de continuïteit in de gaten blijven houden, wat betreft de financiën, de projecten en het bestuur, maar dan komt het goed!

Sinds december 2023 is het bestuur versterkt met Caroline Nauta

Allereerst wil ik de heer Das, initiatiefnemer van stichting LAMP en voorzitter van het eerste uur, bedanken voor het idee om dit jubileumboek te maken. Hij gaf mij het vertrouwen en ook alle medewerking bij het zoeken naar de verhalen van mensen en archiefmateriaal. Heleen van der Tuin en Frank de Leeuw zorgden voor de totstandkoming van het eerste contact tussen de heer Das en mij. Veel dank daarvoor.

Ook wil ik alle geïnterviewden bedanken voor hun enthousiasme en de openhartigheid waarmee ze mij te woord stonden en voor de foto's die ze met mij deelden. Ik sprak met mensen thuis, waar ik gastvrij werd ontvangen, waarvoor dank. Mijn dank gaat speciaal uit naar Bert Niemarkt, die zijn volledig archief ter beschikking stelde en voor mij ook een onuitputtelijke bron was van mooie foto's, feiten en verhalen.

Het huidige bestuur wil ik ook danken voor de bereidheid en hun stimulerende houding om mee te denken over het boek. Het is goed om te zien dat de stichting nog springlevend is en vol plannen zit.

En een speciaal woord van dank aan Martina van Galen, die spontaan en belangeloos haar medewerking toezegde, toen ze zag dat de subsidieaanvraag van LAMP voor dit boek niet was gehonoreerd. Dankzij haar is het toch een prachtig vormgegeven boek geworden. Dank voor de prettige samenwerking!

Maar ook dankzij Mia Gooren, mijn maatje op het gebied van het maken van boeken. Samen hebben we in de afgelopen jaren twee boeken gemaakt en bij dit boek was zij de mee-lezer en gaf ze commentaar en advies. Dank daarvoor!

Zonder al deze mensen was het boek er niet gekomen.

Sjikke Mulder

*Mocht u na het lezen van dit alles
stichting LAMP willen ondersteunen,
een gift is welkom op:*

IBAN NL59 ABNA 0594874211,
t.n.v. Stichting LAMP

- Prakash Chandra Das**, Ten Boer, voorzitter, 1991 – 2001
- Leeuwke Achterhof**, Zuidwolde, secretaris, 1991 – 2000 († 2000)
- Margaret Mc Laughlin**, Ten Boer, penningmeester, 1991 – 2001
- Hendrik Jan Woltjer**, Groningen, algemeen bestuurslid, 1991 – 2001 († 2001)
- Albertus Franciscus Niemarkt**, Winsum, secretaris, 1992 – 2013
- Roelof Hendrik Albert Bakker**, Groningen, algemeen bestuurslid, 1997 – 2008 († 2018)
- Kim Snoeijng**, Groningen, algemeen bestuurslid, 1997 – 2008
- Solke Munneke**, Emmen, algemeen bestuurslid, 2001 - 2005
- Gerbrand Stam**, Vries, voorzitter, 2001 – 2013
- Jacobina Nienhuis**, Vries, penningmeester, 2001 – 2013
- Rochus Franciscus Cornelis Broeders**, Hellingum, voorzitter (vanaf 2013), 2005 – heden
- Koos Christiaan Weerts**, Groningen, penningmeester, 2011 – heden
- Paulina Louise Yvonne Jonker**, Buitenpost, secretaris, 2013 – 2019
- Harm Moes**, Hoogkerk, algemeen bestuurslid, 2015 - 2020
- Robert Hans Christiaan Runia**, Assen, secretaris, 2020 - heden
- Caroline Mariska Nauta**, Groningen, algemeen bestuurslid, 2023 - heden

Bijlage 2. Overzicht van projecten

Land	Plaats	Contactpersoon	Start datum	Eind datum
Bangladesh	Sreenathdi	Md. Ayub Ali Talukder	2014	jaarlijkse bijdrage
Bangladesh	Madaripur	Md. Ayub Ali Talukder	2017	2022
Bangladesh	Madaripur	Md. Ayub Ali Talukder	2019	2023
Bangladesh	Madaripur	Md. Ayub Ali Talukder	2020	2024
Bangladesh	Madaripur	Md. Ayub Ali Talukder	2020	eenmalig
Bangladesh	Madaripur	Md. Ayub Ali Talukder	2021	2025
Bangladesh	Madaripur	Md. Ayub Ali Talukder	2021	eenmalig
Bangladesh	Madaripur	Md. Ayub Ali Talukder	2022	2026
Bangladesh	Madaripur	Md. Ayub Ali Talukder	2023	2027
Bangladesh	Dhaka (DMC 1956 Club Trust)	Dr. Ehsamul Azim	2015	2020
Bangladesh	Dhaka (DMC 1956 Club Trust)	Dr. Ehsamul Azim	2015	2020
Bangladesh	Dhaka (DMC 1956 Club Trust)	Dr. Ehsamul Azim	2021	n.t.b.
Bangladesh	Kotchandpur	Md. Alhaz Annisuzzaman	2017	2019
Bangladesh	Kotchandpur	Md. Alhaz Annisuzzaman	2018	2022
Bangladesh	Kotchandpur	Md. Alhaz Annisuzzaman	2018	2023
Bangladesh	Kotchandpur	Md. Alhaz Annisuzzaman	2019	2022
Bangladesh	Kotchandpur	Md. Alhaz Annisuzzaman	2020	2023
Bangladesh	Kotchandpur	Md. Alhaz Annisuzzaman	2022	2022
Bangladesh	Kotchandpur	Md. Alhaz Annisuzzaman	2023	2026
Bangladesh	Dhaka	Mostak Mohammad	2014	2017
Bangladesh	Dhaka	Mostak Mohammad	2019	eenmalig
Indonesië	Dalong, Flores	Lokale contactpersoon	2015	2026
Indonesië	Dalong, Flores	Lokale contactpersoon	2018	2020
Indonesië	Dalong, Flores	Lokale contactpersoon	2020	eenmalig
Indonesië	Dalong, Flores	Lokale contactpersoon	2020	eenmalig
Indonesië	Ruteng	Lokale contactpersoon	2021	2021

Soort project	Korte omschrijving
Max Primary School	Bekostiging Praclox van basisschool
Scholarships project 1	Beurs voor 3 leerlingen
Scholarships project 2	Beurs voor 4 leerlingen
Scholarships project 3	Beurs voor 3 leerlingen
Covid-19	Bijdrage persoonlijke beschermingsmiddelen.
Scholarships project 4	Beurs voor 3 leerlingen
Covid-19	Bijdrage persoonlijke beschermingsmiddelen.
Scholarships project 5	Beurs voor 3 leerlingen
Scholarships project 6	Beurs voor 4 leerlingen
1 Scholarship	Toekenning Praclox studiebeurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning Praclox studiebeurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning Praclox studiebeurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning Praclox studiebeurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning Praclox studiebeurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning Praclox studiebeurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning Praclox studiebeurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning Praclox studiebeurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning Praclox studiebeurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning Praclox studiebeurs voor opleiding
Sphuron: lesmateriaal	Ontwikkeling van digitaal lesmateriaal
Notunboi: lesmateriaal	Ontwikkeling van digitaal lesmateriaal
Schoolkosten kinderen	Vergoeding schoolkosten en zorgverzekering obv bewijsstukken
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
Covid-19	Bijdrage persoonlijke beschermingsmiddelen.
Covid-19	Bijdrage persoonlijke beschermingsmiddelen.
School voor dove en blinde kinderen	Aanleg bestrating en leermiddelen

Land	Plaats	Contactpersoon	Start datum	Eind datum
India	Pushkar	Lokale contactpersoon	2020	2020
India	Pushkar	Lokale contactpersoon	2020	2021
Malawi	Blantyre	Esther van Onna	2018	2022
Malawi	Blantyre	Esther van Onna	2019	2021
Malawi	Blantyre	Esther van Onna	2019	2022
Malawi	Blantyre	Esther van Onna	2020	2020
Malawi	Blantyre	Esther van Onna	2022	2022
Malawi	Blantyre	Esther van Onna	2023	2025
Malawi	Blantyre	Esther van Onna	2024	2027
Peru	Cusco	Ellen Bosch	2012	jaarlijkse bijdrage
Peru	Cusco	Ellen Bosch	2017	eenmalig
Peru	Cusco	Ellen Bosch	2019	2021
Peru	Cusco	Ellen Bosch	2020	2020
Peru	Cusco	Ellen Bosch	2021	2021
Roemenië	Tichendeal	Adi Boica	2014	2018
Roemenië	Tichendeal	Adi Boica	2021	2022
Roemenië	Tichendeal	Adi Boica	2022	2023
Roemenië	Hosman	Adi Boica	2017	2020
Roemenië	Hosman	Adi Boica	2017	2021
Roemenië	Hosman	Adi Boica	2017	2022
Roemenië	Hosman	Adi Boica	2020	2024
Roemenië	Hosman	Adi Boica	2021	2022
Senegal	Kafountine	Lokale contactpersoon	2017	2021
Senegal	Kafountine	Lokale contactpersoon	2021	jaarlijkse bijdrage

Soort project	Korte omschrijving
Covid-19	Voedselhulp lokale gezinnen
Leerwerktraject	Leerwerktrajecten jongeren met een beperking
2 Scholarships	Bijdrage schoolkosten middelbare school
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
Covid-19	Persoonlijke beschermingsmiddelen
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Beurs voor single moeder met klein eigen bedrijf
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
Ondersteuning kinderen en gezinnen	O.a. schoolgeld en lesmaterialen
Bijdrage lesmateriaal	Vanuit de opbrengst LAMP classic
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
Covid-19	Voedselhulp lokale gezinnen
Covid-19	Kerstcadeautje voor kinderen uit arme gezinnen
Bouw huiswerkverblijf Tichen-deal	De bouw van het huiswerkverblijf i.s.m. stichting actie Roemenië
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
Project onderwijs Lycee school	Toekenning 7 beurzen voor opleiding
Project onderwijs Lycee school	Toekenning 9 beurzen voor opleiding

Land	Plaats	Contactpersoon	Start datum	Eind datum
Vietnam	Hoi An	Lokale contactpersoon	2017	2020
Vietnam	Hoi An	Lokale contactpersoon	2017	2020
Vietnam	Hoi An	Lokale contactpersoon	2017	2021
Vietnam	Hoi An	Lokale contactpersoon	2021	2024
Kenia	Nairobi	Lokale contactpersoon	2018	2022
Kenia	Nairobi	Lokale contactpersoon	2022	2026
Kenia	Nairobi	Lokale contactpersoon	2022	2026

*) Vanaf 2014 is het bestuur begonnen met registratie van de projecten in Excel.

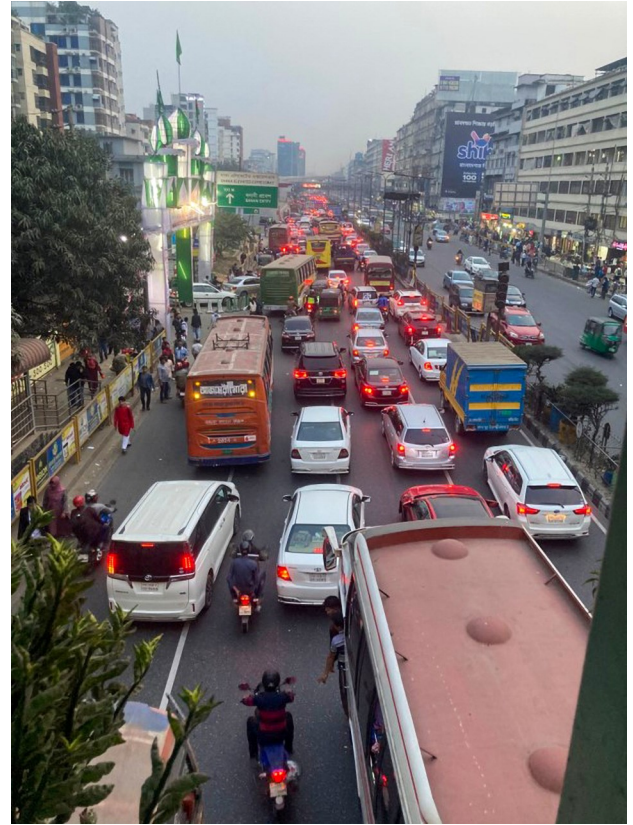
Soort project	Korte omschrijving
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding
1 Scholarship	Toekenning beurs voor opleiding

Bijlage 3. Reisverslag Bangladesh 2024

Begin 2024 bezoekt het bestuur van Stichting LAMP de projecten in Bangladesh. Het vorige bezoek van het bestuur was mede door corona een jaar of tien geleden.

Als stichting hebben we als doel om het reilen en zeilen van de projecten scherp in beeld te hebben. Zo weten we ons enerzijds verzekerd van een doelmatige besteding van de donaties van onze donateurs. Anderzijds stelt het ons in staat om adequaat in te springen op de lokale behoeften. Hierover spreken we op verschillende momenten tijdens onze reis met onze contactpersonen ter plaatse. Zij praten ons vol passie bij over het reilen en zeilen van de projecten. Zo spreken we met Ayub over de kracht van micro-kredieten en het verschil dat dit kan maken in het starten van een eigen onderneming. Later krijgen we de kans om met eigen ogen te zien welke impact dit heeft op het leven van mensen in de meer landelijke gebieden van Bangladesh.

Na een aantal dagen in Dhaka gaan we de drukte van de stad uit en rijden we naar het platteland, naar Madaripur waar de Max Primary School staat. Wat een overweldigende ontvangst! Zodra we het terrein oprijden, worden we overspoeld door een welkom vol bloemen en enthousiaste kinderen.

Het roemruchte verkeer in Dhaka

Door de jaren heen hebben we het nodige gewisseld met Ayub en de Max Primary School. De school heeft een speciale plek in ons hart. Het is een plek waar we regelmatig over spreken en vergaderen, en die daardoor een soort mythische verbeeldingskracht heeft gekregen.

Het bezoek stelt zeker niet teleur en we krijgen een onthaal dat we niet hadden verwacht, laat staan hebben verdiend.

De kinderen van de school nemen ons mee in de cultuur van Bangladesh in een programma gevuld met dans, zang en poëzie. Het enthousiasme springt er bij de meisjes bij hun zorgvuldig ingestudeerde dans vanaf. Schoorvoetend komen na een poosje ook de jongens los. Al die tijd trekt de lach op het gezicht van de kinderen met hun bijzonder kleurrijke kleding onze aandacht.

Ter plaatse kunnen we de vooruitgang ook goed zien. De compound van de school is een veilige haven waar de kinderen relatief zorgeloos kunnen opgroeien. In de gang van de Max Primary School hangt het portret van Mujibur Rahman aan de muur. Een herinnering aan het feit dat een zorgeloos bestaan geen vanzelfsprekendheid is in een land dat ook moeilijke facetten en strijd kent.

De kinderen van de Max Primary School

Ayub neemt ons mee naar een dorp in de buurt waar we worden bijgepraat over de mogelijkheden van een microkrediet voor het starten van een eigen agrarisch bedrijf. We bezoeken een boerderij en zodra de trotse boer de deur van de stal opent, kijken zeven goed doorvoede melkkoeien ons aan. Als we later terugrijden naar de school laat Ayub het autobusje stilhouden en wijst hij ons zijn geboortedorp aan. Enthousiast vertelt hij hoe hij daar is opgegroeid samen met zijn *extended family*. En over de visstanden van toen en nu en hoe de loop van het water met de jaren is veranderd; de gevolgen van klimaatverandering zijn in Bangladesh niet ver weg.

We nemen afscheid van Ayub, zijn familie en zijn hartelijke team en rijden terug naar Dhaka.

Op het laatste deel van onze reis ontmoeten we Lisa. Zij woont en werkt sinds 2004 in Dhaka. Haar stichting Vialisa zet zich in om jongvolwassenen in de gelegenheid te stellen een beroepsopleiding te volgen. We ontmoeten elkaar in een koffiehuisje en ze praat ons bij over haar stichting, over de politieke situatie in Bangladesh en het leven van de mensen in de sloppenwijk Korail. De volgende dag leidt Lisa ons naar de rand van de wijk Gulshan, naar de rivier die de sjieke diplomatenwijk scheidt van de sloppen van Korail.

We betalen een penning voor de overtocht aan de veerman voordat we het kleine houten bootje betreden. Kort nadat we de steile rivierbedding zijn opgeklimmen valt ons op hoeveel mensen in de wijk verblijven. Korail was nooit bedoeld als permanente wijk; het is ontstaan uit een tijdelijk tentenkamp aan de rand van Dhaka voor arbeiders van het platteland. Inmiddels heeft de stad zich om de wijk heen gevormd.

Er is in de wijk geen officiële registratie van inwoners. De straten waaraan de mensen wonen worden gevormd door smalle steegjes die je met gespreide armen kan overbruggen. Het is mooi om te zien welk verschil Lisa hier met haar stichting maakt. Vialisa zorgt niet zomaar voor een opleiding, ze kijkt specifiek naar de competenties van de jongeren en zorgt voor de doorstroom naar een baan.

Een dag voor vertrek vinden we onze weg naar een van de ziekenhuizen van Dhaka. Daar ontmoeten we een viertal studenten die van LAMP een beurs hebben ontvangen om geneeskunde te studeren. Onze contactpersoon ter plaatse, Ehsamul Azim, leidt ons rond. Hij is de zoon van professor Anowar-ul Azim, een van de oprichters van de DMC'56 club. De artsen van deze jaarclub zetten zich in voor de volgende generatie artsen en helpen LAMP bij de selectieprocedure voor de toekenning van beurzen.

Korail, gezien vanaf de oever bij Gulshan

De getuigenis van de student die met hard werken zijn geneeskundig diploma heeft behaald, maakt diepe indruk.

De beurs van LAMP was het duwtje in de rug dat mogelijk heeft gemaakt dat hij een stap heeft gezet uit de spiraal van armoede. Op weg naar een beter bestaan voor hem en zijn familie.

*Het reisgezelschap bestond uit:
Frank Broeders,
Koos Weerts en
Robert Runia*

